سبيل
الكل في سبيل الحق
Sebil
herşey hak için

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısı oğlu
Siyasî, edebî, tarihi, ümî haftalık gazete
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 — 207 Cağaloğlu — İSTANBUL

● 23 Eylül 1977
● 9 Şevval 1397

SAYI: 91 / BEŞ LİRA / BİR DM.

Yaklaşan Mahallî Seçimler dolayısıyla İstanbul Ankara ve Izmir'in yorgun Belediye Reislerinin sâbık günâhlarını affa hazırlanan:

CHP'DEKİ İÇ MÜCÂDELE ŞİDDETLENDİ

(Orta sahifede okuyunuz)

Türkiye'nin sanâyileşmesini istemeyen ve Ordu mevcudunu azaltması teklifiyle gelen Para Fonu hey'etini Erbakan tersledi

"BATI'NIN VESÂYETİNE PAYDOS!..."

Yakın tarihimizde

Meçhûl kahramanlar

Trabzon Meb'usu Şehid-i Muazzez ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müddei târih ve vatandır!..»
Ali Şükrü Bey

Kadir Mısıroğlu

34

Bu ihtilâfın başlangıcı Erzurum Kongresi'ndedir. Bu kongrenin toplanmasında en büyük rolü oynayan «*teşkilâtlarını çoktan kurmuş ve hızla çalışmaya başlamış*» olmaktan başka civarvilâyetleri ve bu arada Erzurumluları da teşvikden geri kalmayan Trabzonlulardı (89). Ancak merkez ve mülhakat murahhaslarından bazıları, daha burada M. Kemal Paşa'ya muhalefet etmiş ve bu muhalefeti çok sonralara kadar sürdürmüşlerdir. Bunlar, M. Kemal Paşa'nın kongreye reis seçilmesini istemiyorlardı (90). Bunlardan bilâhare Kâzım Karabekir Paşa'nın araya girmesiyle muhalefetten vazgeçen Gümüşhâne murahhası Kadirbeyoğlu Zeki bey ile muhalefetini yaşadığı müddetçe sürdüren Sürmene Murahhası avukat ve gazeteci Ömer Fevzi Bey'den Nutuk'da pek iyi bir şekilde bahsedilmediği gibi (93) bunların M. Kemal Paşa'yı çok daha sonraları da bir hayli meşgûl ettiği anlaşılmaktadır (94).

Erzurum Kongresi'nde M. Kemâl Paşa'ya muhâlefet etmiş bulunan Trabzon murahhasları «*adem-i merkeziyet*» taraftarı ve ittihatçı aleyhtarı idiler. (95) Bu sırada Trabzon'da vali bulunan Mehmed Gâlib Bey de bunlarla iyi anlaşan, Saltanat ve Hılâfet taraftarı bir kimse idi.

Erzurum Kongresi hengâmında, Trabzon siyâsî hava bakımından fevkalâde hareketli bir durumdaydı. Kongre'yi müteakip Padişah'ın «*Selâm-ı Şahâne*»si ile birlikte halkı teskin edici ve bu mıntıkanın hiç bir düşmana hiç bir sûretle verilmiyeceğini bildiren bir yazısı (hatt-ı hümâyunu) ulaşmıştı. Vali şehrin müslim-gayrimüslim bütün ileri gelenlerini belediyede bir çay ziyafetine dâvet ederek Padişah'tan gelen bu «*Hatt-ı Hümâyün*»u okutmuş ve gelenlerin saltanat ve hılâfete bağlılıkları teyid ettirilmişti. Toplantı nihâyetinde saraya bağlılık telgrafları da çekilmişti.

Vali Mehmed Gâlib Bey'e önceleri dokunulmamışsa da bir müddet sonra bu gibi hareketlerinden dolayı M. Kemâl Paşa'nın emri ve Karabekir'in tavassutu ile yerinden alınmıştır. Hem de bu sırada Tümen Kumandanı bulunan Yarbay Hâlid Bey (Deli Hâlid Paşa) in teşebbüsü ile derdest edilip Erzurum'a gönderilmesi sûretiyle. Bu arada şu hususu ifâde etmek gerekir ki; aslında mert bir asker olan Hâlid Paşa (o zaman yarbay) nın Trabzon havâlisindeki tutumu çok sert ve kırıcı olmuş bu keyfiyet de mahallî muhâlefet havasını alabildiğine körüklemiştir. Gerçekten Erzurum Kongresi dönüşü Trabzon'da «*Selâmet*» adıyla bir gazete çıkarmaya başlayarak M. Kemâl Paşa'ya muhâlefet eden Ömer Fevzi'yi de susturması (!...) için Trabzon Mevki Kumandanı Binbaşı Ali Rıza Bey'e kat'î emirler vermesi buradaki muhâlefeti bir hayli tahrik etmiştir.

Bu sıralarda İstanbul'da İttihat ve Terakki reisleri için yapacak bir iş kalmamış, onlar da sağa - sola dağılmışlardı. Bunlardan Enver Paşa'nın amcası bulunan Hâlid Paşa ile Küçük Talât denilen zat da Trabzon'a gelmişlerdi.

---

89 — Bkz: Cevat Dursunoğlu- Milli Mücadele'de Erzurum, Ankara 1946. sh. 43 - Mahmut Goloğlu- Erzurum Kongresi, Ankara 1968, sh. 54

90 — «Trabzon delegelerinin kendi aralarında yaptıkları toplantılardan birinde kongre başkanlığına kimin getirileceği konusu ortaya atıldı. Trabzon'un Sürmene delegesi Ömer Fevzi Bey, milletin içinden doğan böyle bir kongrenin başkanlığına tanınmış bir kişinin hele bir komutanın getirilmesinin yurtdışında kötü yankılar yapacağını yine bir kişinin peşinde gidildiği şeklinde yorumlanacağını bunu kesinlikle karşı olduğunu, delegelerin kendi aralarından birini başkan seçmeleri gerektiğini, delegelerin birbirlerini tanımaları için de kongrenin ilk gününün törenle geçiştirilip başkan seçiminin ertesi güne bırakılmasını ileri sürdü. Bunun üzerine başkanın kim olacağı konusu bir yana bırakılarak başkan vekillerinden birinin mutlaka bir Trabzonlu olmasında karar kılındı...» (M. Goloğlu, a.g.e. sh. 68)

91 — Ali Şükrü Bey'den sonra bu sütûnlarda yine bir «Meçhul Kahraman» olarak kendisinden uzun uzun bahsedeceğimiz Kadirbeyoğlu Zeki Bey, müstakil bir mebus olarak girdiği ikinci Meclis'te Hilâfetin ilgasına tek başına muhalefet eden tipik bir şahsiyettir.

92 — Ömer Fevzi Bey, Erzurum Kongresi'ne Sürmene murahhası olarak katılmıştı. Genç bir avukat ve gazeteci idi. Bu kongredeki muhalefetini daha sonra Trabzon, İstanbul, ve bir müddet de Balıkesir'de devam ettirmiş bu sebeple yüzellilikler listesine dahil edilmiştir. 93 numaralı notta görüldüğü üzere M. Kemal Paşa'nın söylediği gibi «düşman ve casus» olmadığı, olamayacağı gibi «her nasılsa Trabzon vilâyeti dahilinde bir yerden kendisini kongreye murahhas tâyin ettirip» gelmiş olan bir kimse de değildi. İyi konuşan iyi yazan mücadeleci bir insandı. Muhitinin fevkalâde itibarlı bir insanıydı. Trabzon'un eski ve tanınmış bir âilesi olan Eyüpoğullarındandı. Erzurum Kongresi'ne reis vekili seçilmiş ve «Heyet-i Temsiliye» ye dahil edilmiş bulunan Eyüpzâde İzzet Bey'in yakın akrabası. Trabzon muhafaza-i Hukuk cemiyeti faal elemanlarından Abonozzâde Hüseyin Bey'in de damadı idi. Esasen kendisi de Trabzon Muhafaza-yı Hukuk-u Milliye Cemiyeti'nin hem kurucusu ve hem de merkez idare heyetine mensuptu.

Daha önce İstanbul'da toplanan «Saltanat Şûrası» na katılmış ve millî hisleri terennüm eden âteşîn bir nutuk irad etmiştir.

93 — «Efendiler hatıra olarak küçük bir noktayı işaret etmek isterim. Benim, bu Erzurum Kongresi'ne aza olarak girip girmemekliğim şâyan-ı teemmül görülmüş olduğu gibi kongreye dahil olduktan sonra da reis olup olmamaklığım üzerinde izhar-ı tereddüd edenler bulunmuştur. Bu tereddüdü izhar edenlerden bir kısmının mülâhazatını hüsniyet ve samimiyetlerine atfetmek câiz olduğu halde, diğer bazı kimselerin bu hususta tamâmen samimiyetten uzak bilâkis maksad-ı mel' ânet takib ettiklerine daha o zaman şüphem kalmamıştır. Meselâ, DÜŞMAN CASUS olup her nasılsa Trabzon Vilâyeti dahilinde bir yerden kendini kongreye murahhas tayin *ettirip gelen* Ömer Fevzi Bey ve bunun rüfakası (arkadaşları) gibi.» (Bkz: M. Kemal Paşa - Nutuk- Ankara, 1927, sh. 40)

94 — Bu meşgûliyetin emârelerinden son derecede câlibi dikkat birini de İstiklâl Harbimiz isimli eserinin 679. Kâzım Karabekir Paşa nakletmektedir. sayfasında M. Kemal Paşa'dan gelen 29 Nisan 1336 târihli bir şifreyi dercetmektedir ki, bunda Kadirbeyoğlu Zeki Bey'in dağılan İstanbul'daki Meclis-i Meb'usanın sâir mensupları gibi Anadolu'ya geçmek ve Trabzon'da faaliyet göstermek üzere yola çıktığı, kendisinin Ankara'ya gitmesinin ihtârı, imtinaı halinde tarassut altına alınması, mukavemeti halinde tevkifi ile hakkında hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun tatbiki çarelerinin aranması talep edilmektedir.

95 — Mahmud Goloğlu - a.g.e. Sh. 137

● **Batuma gelişi ve Trabzondaki Müdafaa-i Hukukçularla teması siyasî bir gerginliğe sebep olan ENVER PAŞA'nın Batum'da bir kısım arkadaşları ile çektirdiği fotoğraf. Sağdaki ALİ ŞÜKRÜ Bey merhum, sol baştaki İzmir sûikasdinde asılan Laziston Meb'usu ZİYA HURŞİD Bey'dir.**

LÜGATÇE

NÂBECÂ : Yakışıksız, gereksiz
MASRUF : Sarf olunmuş, kullanılmış
İHTİCAC : Hacetlenme, iş görme, idare etme
RÜCÛ : Dönme, dönüş
NECÂBET : Temizlik (mana için)
NÜMÛNE-İ İMTİSAL : Misâl alınacak, örnek tutulacak olan
MEVRUS : Verâseten intikal etmiş olan
RİKKAT : Kalbî, incelik, hassasiyet
TEVESSÜL : Baş vurma
SADIR : Göğüs, gönül

BÜYÜK HİZMET

HANIMLARA MÜJDE

İSLÂMÎ TESETTÜRE UYGUN UCUZ, ZARİF, KALİTELİ HER RENK VE BEDENDE MANTO, BAŞÖRTÜSÜ VE PARDESÜLER...

Piyasaya Arzedildi

Toptan satış :
İstiklâl Cd. Deva Çıkmazı
Nu : 7/1 Beyoğlu — İST.
Telf : 49 10 83

Perakende satış mağazaları :
Galeri Kâtip — Fatih
Galeri Zerre — Üsküdar
Zeki Tuhafiye — Erenköy
Saray Mağazası — Kasımpaşa
Doğruyol Konfeksiyon — Pendik

Ak Yıldız MENSUCAT
KİLİM ve BATTANİYELERİ
AHMET AKYILDIZ
MAĞAZA : Çakmakçılar, Tarakçılar Cad.
Büyük Ticaret Han No. 7 İSTANBUL
☎ : 26 55 26

HİSAR mensucat
Döşemelik ve Perdelik kadife
sanayii ve ticareti a.ş.
Toptan - perakende
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 - 22 12 32

TÜRKÇESİ Ahmed SELÂMÎ

Türkçeye sûikast hâlâ idrâk edilemeyecek midir?

Sebil tarafından ortaya konan şu formül ne kadar yerinde:

«TÜRKÇEYE SUİKASD, İSLÂM'A SUİKASDIN BİRCÜZ'ÜDÜR.»

Osmanlının şahsında İslâm milletini cebhelerde sıcak harble yıkamayan iç ve dış düşmanlar, bundan sonra anladılar ki, hedefleri bazı temel müesseseler olmalıdır. İşte bu temel müesseselerden biri de Türkçe bulunuyor.

Türkçe sûikasda uğradığı zaman, ecdâdı, iç ve dış düşmana efendi yapan öz nizâmımızın, ahfâdın eline, beynine ve kalbine yol bulamayacağı hesablandı. Dolayısıyla, nizâmıyla irtibâtı kesik bir millet ortaya çıkar dendi. Nizâmın gitdiği yerdeki insanlara, *«millet»* de denemeyip, sâdece *«insan kalabalığı»* veya *insan sürüsü»* deneceği izâhdan vârestedir. Artık milletden sürü hâline geçilince de, fertleri şu veya bu istikâmete sevketmek için bir *reise* bir *imama* lüzum yokdur. Eli sopalı bir basit çoban, bu işi kemâliyle ifâ ve icrâ edecektir. Hatta sürülerin sevk ve idâresinde *çoban köpeklerinin* bile nasıl muvaffakıyetle kullanıldıkları cümlece ma'lûmdur.

Demek ki milletin öz nizâmı, o milletin sürü olarak değil, *millet* olarak yaşamasının yegâne âmili bulunuyor. Nizamla irtibâtı kesmek için de dedik, Türkçeye sûikast îcâbeder... Böylece, ecdâda âid nizam, özüyle, rûhuyla, cevheriyle, hayâtiyetiyle, şahsiyet vericiliğiyle ahfâda geçemez. Zâten nizâmın olmadığı yerde, nizamsızlık var demektir. Nizamsızlıksa, ya bitpazarına dönüş manzarasında veya anarşiye inkılâb halinde bir keyfiyet ortaya koyacaktır.

Bu itibarladır ki:

«TÜRKÇEYE SUİKASD, İSLÂM'A SUİKASDIN BİR CÜZ'ÜDÜR.»

Türkçe bir lisandır. Her lisan gibi onun da vücûdu:

1 — Harflerden,
2 — Kelimelerden,
3 — Cümlelerden teşekkül edecekdir.

Harf inkılâbına kadar kullanılan harfler, telâffuzu ve sesi de nizamlayıcı bir yapıya sâhibdi. Yani bir kelimeyi ermeni, rum veya yahûdî ağzıyla telâffuz etmeye bu harfler mâni teşkîl ediyordu.

Harf inkılâbı devrim yobazları tarafından alabildiğine istismâr edilip sûikast derecesinde bir tasallut devrine girilince, bu sefer kelimeler ele alındı. «Türk Dil Kurumu», ona buna 2,5 liraya kelime uydurtmaya başladı. Bunun netîcesinde iki lisan ortaya çıkarak, *(aslını inkâr etmiyenlerle)* (uydurukçacı inkârcılar) arasında bir mücâdeledir başladı. Rejim, uydurukçayı ve uydurukçacıları, laikliği (dindışılığı- iktizâsı tamâmen desteğe aldı. Çünki, Türkçeleşip de bin senedir bu millete hizmet veren kelimeler, öz nizâmımızı, haldeki insana irtibatlayan birer vâsıta hükmündeydi. Halbuki rejim, bu nizâmın yerine, o nizâmın nâmütenâhî dışında ve uzağında bulunan bir başka nizâmı getirmek üzere te'sîs olunmuşdu. Bu noktada bilhassa İngilizler ma'lûmât sâhibiydiler. Hele Lozan, bu işin keşif plânlarına nihâî noktada şâhid olan mekânıyla, ortaya bir de andlaşma çıkaracakdı.

Nizam, kelimelerden de sökülünce, ortaya, uydurukça denilen bir anarşi manzarası çıkdı. Halk, bu uydurukçanın baş döndürücü bir haspalıkla sokak meydan dalaşması karşısında birşey anlamaz oldu. Karaoğlanın konuşmalarını, bugün kendine rey veren zavallı yüzbinler bile anlamıyor, ama gene de dinliyorlar!.

Uydurukçacılar her geçen gün yeni yeni kelimeler uydurup, gazeteleri, T.R.T.'leri, mâarifleri, v.s. leri ile lisâna sûikasd hareketine devâm ediyorlar. Bir kaç ay evveline kadar T.R.T.'den duyulmayan *«ÖNLEM»* denilen nesne, şimdi sağcı denilenlerin bile lisânında... Aslını inkâr ediş gayreti hatta ihtilâlcı içinde olan uydurukçacılar, kâr kârdır deyip birtek uydurukça kelimeyi bile kullanmak için ıkınıp dururlarken; *aslını ikrâr edici cephe* ise, lisân selâbeti noktasında henüz yüz ağartıcı noktaya gelemedi. İçimizde, *konu, okul, genel, önem, onay, görev, konut, öğrenci, öğretmen, v.s.* gibi uydurukçalarla haşır-neşir olanlarımızın haddi hesâbı yok.

Bugün kulakları *«ÖNLEM»* denilen uydurukçaya alıştıranlar, yarın *«ÖNSEL»i* o bir gün *«ÖNKEM»*i uydurup; *«TEDBİR»*i katlettikleri gibi, kimbilir bin senedir bu millete hizmet vermiş daha ne çilekeş ve asîl kelimelerin de kanına gireceklerdir.

Bâlâda, Türkçenin vücûdunu teşkîl eden üçüncü cüz'ün ise cümleler olduğunu arzetmişdik. Uydurmacılar bu noktada da boş durmamışlar, nizâmî cümle yerine *devrik cümle* denilen ve ayağı—başı belli olmayan ucûbeyi fırlatır olmuşlardır. Bununla da, ecdâdın, nizâmî cümleli eserleriyle, akseden havası, devrik cümle morfiniyle ahfâda intikâl edemesin isteniyor.

Hulâsa :

«TÜRKÇEYE SUİKASD, İSLÂM'A YAPILAN SUİKASDIN BİR CÜZ'ÜDÜR.»

Her müslüman, dininin, nereden, nasıl, sûikâsda uğradığını idrâk etmek ve en müessir tedbîrini de almak mecbûriyetindedir. Bunun dînen farz olduğunu kim inkâr edebilir?

YOL
OLDUR Kİ DOĞRU VARA
Selâhaddin ES

163'ün pençesinde cezaevinde 13'üncü hafta

«YÜKSEK İSLÂM» fâciası üzerine

S. Muradbeyli

Türkiye çetin mes'elelerin içinde daha derin ideolojik kutuplaşmalara ve çözüm yollarına doğru giderken, son asır boyunca kesinlikle zapt-ü rabt altına alınmak istenen **İslâmî çözüm yolları** da zûhur imkânı arıyacaktı elbette... Bu inanca bağlı olanların zincire vurulmuş vaziyette, devamlı kuzu gibi durmaları beklenemiyeceği gibi, böyle bir durumda bulunmaları dahi inançları açısından **zûl'** teşkil ederdi.

İşte bu yüzdendir ki, Türkiye'de İslâmî düşüncenin en geniş çapta bünyesinde yer alabileceği müesseseler son asırlar boyunca devamlı bir niyet ikileşmesine mevzu teşkil etmişlerdir:

İslâm - dışı güçlerin niyeti; İslâm'ı İslâm adına ve fakat kendi **laik düzenleri hesabına vurmaya çalışmak;** İslâm'ın ruhunu kavramış olanların niyeti ise, **İslâm - dışı kanunların lâfzına uygun olarak ve fakat temelde tamamiyle İslâmî bir hayat nizamını korumak için kanunî imkânları aramak...**

Hele son yarım yüzyıl boyunca bu niyet ikileşmesinin çatışmasını hayatın bütün safhalarında seyredebiliriz, bilhassa Diyanet İşleri Kur'an Kursları, İmam - Hatip mektepleri ve Yüksek İslâm Enstitüleri başta olmak üzere...

Yeni düzen'in ilk yıllarında çıkarılan **Tevhid-i Tedrisat Kanunu**, bu sahada, **kullanılma niyeti** gizlenmiş ilk esaslı kılıçlardandı ve hakikî mâhiyeti ancak tatbikattaki o kudurgan İslâm düşmanlığı ile ortaya çıkıyordu. Halbuki tek cümlesini değiştirmeden aynı kanunla tamamiyle İslâmî bir tedris hamlesi de başlatılıp yürütülebilirdi.

Ama katı diktatörlüğün, laik despotluğun baskısı müslüman kitleyi o kadar ezmişti ki, kimse çocuğunu **İmam - Hatip** ve emsali mekteplere göndermeye cesaret edemediğinden bu mekteplerin **«talebe yokluğu»** bahanesiyle 1930'larda kapatıldığı meşhurdur ve ibret vericidir.

Araya İkinci Büyük Harb'in de girmesiyle uzayan bu zulüm dönemi yerini 1945'ler **«demokrasi»** ciliğine bırakırken, laik düzenin kurucularının biricik gayesi vardı: Lâikliği kurtarmak!.. **Demokrasiye her şey fedâ edilebilirdi, ama laiklik asla!..** O halde henüz su başlarını tutmakta oldukları bir zaman ve mekânda gerekli tanzimleri yapmalıydılar. Devrimlerin sosyal patlamalarla bir anda yıkılmaması için düzen'in emrinde, ona mutî ve sâdık ve, İslâm'da olmayan bir nev'i **«ruhban sınıfı»** icad edercesine **«din adamları»** sınıfı icâd ve imâl etmeyi akıl ettiler. Bir baraj yapılacak ve İslâm'ın kendi tabiî seyri içinde akıp gitmesi önlenerek, onun enerjisinden İslâm - dışı düzenlerin hayatiyetlerini temin edebilmek yolunda faydalanılacaktı. Bu, pratik aklın da gereğiydi; müslüman kitleyi bir-iki zahirî düzenlemeyle oyalamak için ağızlarına çay kaşığıyla şerbet verirken, kendilerine kepçeyle kâr payı çıkarmak!...

1945 - 50'lerin siyâsî malzemeleri dikkatlice tedkik olunursa bu sahadaki titizlik iyice anlaşılır. Prof. Banguoğlu'ndan, Nihat Erim'e, İnönü'den Faik Ahmed Barutçu, Hüseyin Cahid Yalçın, Bayar ve Falih Rıfkı'ya varıncaya kadar nicelerindeki laik devrimci titizliği ibret vericidir.

«Millet demokrasicilik oyununun gerisindeki gizli dalavereyi farketmediğinden sahiden de hürriyet mi istiyor, ağzına bir parmak bal sür, sustur!» taktiği fena netice vermedi sayılır, laikler için...

Nitekim, aslında tamamiyle lâik düzen'e bağlı işler görmek için varolan Diyanet İşleri Başkanlığı gibi müesseselerin kuruluş gâyesine sadık tutulabildiği görülünce, yeni isteklere de aynı taktikle cevap vermek yolu seçildi: Müteveffa İnönü'nün 1949'larda Faik Ahmed Barutçu'ya **«bir 25 seneyi bu tip oyalamalarla geçirirsek devrimler üzerindeki tehlikeyi bertaraf etmiş oluruz»** tarzındaki sözleri düşündürücüdür ve İmam - Hatip Mekteplerinin kuruluşu o yıllara rastlar ve gayesi de laik düzen'e satılmış uşaklar, **kapıkulları** yetiştirmekti. Ancak başlangıçta ifade ettiğimiz niyet ikileşmesinin ortaya çıkardığı netice müslümanları tam tatmin etmediyse de, bu mektepleri kuranları müslümanlar kadar da tatmin etmedi. Çünkü umdukları, **putperest bir ruhban sınıfı** idi; buldukları ise, **her an daha bir dikkatle İslâm'ın özüne yaklaşıp onunla bütünleşmek** cehdine sahip olanların ekseriyette olduğu bir gençlik!..

Bu yeni nesil Yüksek İslâm Enstitülerinin kurulmasını zarurî bir ihtiyaç haline getirmiştir ama bu enstitülerin kuruluşunda da aynı niyet ikileşme mücâdelesini görüyoruz. Bu sebepledir ki bu mektepler 20 yıla yaklaşan ömürlerine ve bu zaman aralığında Türkiye'deki fikir ve ideolojilerin mücadelesi ilmî kisvelere bürünmesine rağmen, halâ **«Üniversiter»** tedrisâttan, ilmî muhtariyetten mahrumdur. Türkiye'de hemen hiç bir yüksek mektep artık bu statüde değilken, mektepler ısrarla halâ **«akâdemi»** hâline getirilmiyor hâlâ nelerin, hangi derslerin hangi noktaya kadar, hangi istikamette okutulacağını «Eğitim Bakanlığı» tesbit ve tâyin ediyor, millet de **«Ne güzel.. Evlâdımız bu mekteplerde İslâm'ı öğreniyor!»** diye seviniyor. Halbuki bu mektepler laik tasallut altındadır. Düzen kendine **alkışçı, dâvasız, eyyâmcı, yüksek mektep diplomasına meftûn** «ruhban sınıfı» **icâd etmeye çalışıyor;** hangi korkunç mekanizmanın dişlileri arasında ezilmek istendiklerini gören İslâmî dikkat sahibi gençlik de bu oyunu bozmaya gayret ediyor, **düzen'e** satılmıyacağını haykırıyor, beykot yapıyor, **«akademi olmamız** -yani ilmî muhtariyetimiz— Sağlansın!» diyor.

Ve hadiseye fitneciler karışıyor, tâbiatiyle -Son derecede çirkin bir hadise olarak- Müdür döğülüyor ve pek çok genç, mektepten kesin veya bir senelik tard cezalarıyla uzaklaştırılıyor, polis baskınlarıyla bir terör havası meydana getiriliyor. Laik düzenin Eğitim Bakanlığının ilgili Umum Müdürlüğünde çöreklenmiş ve sabırlı, sessiz bir kadro faaliyetini sürdüren **—zamâne müctehid'i taslakları da—** dumanlı havadan istifade etmeye kalkışıyorlar.

Biz inanıyoruz ki, bugün İstanbul Yüksek İslâm'daki hareket enstitünün süresiz olarak kapanmasına vesile olduysa da, şûurlu müslüman gençlerin gayret ve dikkatleriyle hedefinden saptırılamıyacaktır. **Müdür dövme** gibi talihsiz gelişmeler tertipçilerin, kışkırtıcıların eseridir, bu yoldan temiz gençliğe gözdağı verilmek istenmektedir Yoksa hiç bir Yüksek İslâm talebesinin -sebepler ne olursa olsun- hocasına el kaldıracağına inanmak istemiyoruz.

İslâm gençliği **anarşist** olamaz, ama **«anarşist olmayacağım»** kaygusuyla, kefere düzenlerinin koltuk deynekliğine de tâlip ve âlet olamaz, olmamalıdır.

Türkiye derin uçurumlar kenarında, büyük buhranlar içinde ve kıymet hükümleri **kaos**unda çırpınıp dururken, İslâmcı gencin de kafasında ve kalbinde elbette ki bir reçetesi vardır. O bu reçeteyi devletinin ve vatanının selâmeti için kullanmak isteyecektir ama laik düzenlerin ayakta durması için dinini âlet ettirmiyecektir, ettirmemek zorundadır!

Bu müesseselere daha çok fitne ve fesad, **zıfos** sıçratmaya kalkışır. daha çok niyet ikileşmesi mücadeleleri ortaya çıkar ama, müslüman gençlik 14 asırlık tarihimiz boyunca milletimizi en birleştirici, telif edici yolun **«ehl-i sünnet»** yolu olduğu gerçeğini unutmadan mücadelelerine devam edeceklerdir inşallah..

حقایق البیان فی حق جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان

Hakaayık-ül Beyan Fî Hakk-ı Cennetmekân Sultan Abdülaziz Han

Sâdeleştiren ve tahşiye eden: **YAŞAR KOÇAK**

8

Yukarıda anlatıldığı gibi Paris'te oniki gün kalındı. Fransa donanmasının teşyii ile İngiltereye hareket edildi. İngiltere'ye yakın yerde İngiliz donanması tarafından karşılandık. Manş Denizi geçilerek Londra'ya varıldı. İngiltere'de de nümâyişler, resmi geçidler, donanma manevraları yapılarak büyük bir hüsnü kabul görüldü. Böylece padişah hazretleri ecdâdının şan ve şerefini bir kat daha yükseltdi.

Padişâh-ı cihân müteveffâ Lord Palmersto'nun hayatta kalan âilesini ziyâret ederek Osmanlıların vefakâr olduklarını gösterdi. Padişahın bu hareketi, Londra ve İngilizler üzerinde büyük tesir uyandırdı. Bu yüzden padişah hazretleri büyük bir tezahürâta mazhar oldu.

Londrada da oniki gün kalındıktan sonra tekrar Fransaya gidildi. Oradan trenle Belçikaya doğru hareket edidi. Belçika kralı akşam saat beş sıralarında bir istasyonda yemek verdi. İki hükümdâr yemekde karşılıklı bol bol sohbet ettiler. Yemekden ve sohbetten sonra Bavyera'ya gidildi, hazırlanan bir otelde istirahat edildi. Oradan da hareket edilerek Prusya'ya varıldı.

Cennet - mekân efendimiz hazretleri asker-i ferîk üniformasını giymişti. O zaman Prusya kralı bulunan I. Vilhelm hazretleri de topçu mirâlây üniformasile Sultanı istasyonda karşıladı. Yanlarında Fuad Paşa olduğu halde iki padişâh-ı gerdûn suvar-ı şevket ve saltanat ileri doğru yürüdüler. Merasim için hazır askerler arasından geçtiler. Muazzam bir saray olan kraliyet makamına gelindi. İki hükümdar saray balkonuna çıktılar. O anda askerler bir kumanda ile kol nizâmına girmişlerdi. Hakikaten dostu sevindirecek düşmanı titretecek bir resmi geçit yaptılar. Bunun üzerine kral, padişah hazretlerinden askerlerinin nizâm ve intizamı hakkında görüşlerini sorar.

Hakan hazretleri:

«Zatınızı askerlerinizin bu gördüğüm nizâm ve intizâmından dolayı tebrik ederim» diye cevap vermeleriyle kral hazretleri;

«— Evet, gördüğünüz askerlerimin durumu şu anda nasılsa Baltık Denizi hududundaki askerlerimin durumu da böyledir. Askerlerimin hergün Fransaya karşı hazır vaziyette olduklarını hazret-i padişâhânelerine arzetmekten şeref duyarım» sözleriyle mukabelede bulundular. Sonra sarayın salonuna girildi. Her zaman olduğu gibi hükümdarın vükelâ ve askerî ümerasını takdimiyle teşrifat merâsimi yapıldı. Kahveler, şerbetler içildikten sonra iki hükümdar birbirlerinden ayrılarak istirâhata çekildiler. Bu geceden itibâren her taraf ışıklandırıldı, silâhlar ve toplar atıldı. Şehrin gecesi gündüz gibi aydınlatıldı. Bu şenlikler geceli - gündüzlü olmak üzre altı gün sürdü. Padişâh hazretleri hayret derecesinde ikrâm ve itibâr gördü.

Altıncı günün sonunda krala vedâ edilerek, Viyana'ya hareket edildi. Viyana İmparatoru Fransuva Josef hazretleri tarafından yine muntazam bir karşılama merâsimi yapıldı. İki kral birbirleriyle dostâne musafaha yaptılar ve görüştüler. Hatta Tuna Nehri'nin en geniş yerine birbuçuk saat zarfında köprü kuruldu. Üzerinden asker ve toplar geçirilerek bir merâsim yapıldı. İki pâdişah köprü kurulan yerde biraraya gelerek görüşmüşlerdi. Görüşme anında imparator, Cennet - mekân Kanuni Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Viyana muhasarasında otağını kurduğu yeri parmağı ile göstererek, Osmanlıların cihânı titrettikleri kahramanlık devrini yâdetti. Padişâh-ı enâm ve şehriyâr-ı zevilizâm efendimiz hazretlerine kadirbilirliğini gösterdi. Hatta Tuna'dan vapura binildiğinde imparator vapur gözden kayboluncaya kadar iskelede bekledi. Böylece padişah hazretlerine hürmet ve bağlılığını âleme göstermiş oldu.

Yukarıdan beri muhtasar olarak anlattığım seyahat, risâle sahibinin duyduğu ve yalan yanlış yazdığı gibi olmadığını ispata kâfidir. Bilâkis Osmanlıların şevket ve şanına lâyık bir seyahat oldu. Osmanlıların gelişmesi ve uyanması yönünden birçok dersler alındı. Bundan sonra padişâh hazretleri zamanını, gördüğü terakkiyatı kendi memleketinde tatbik etmeye harcadı.

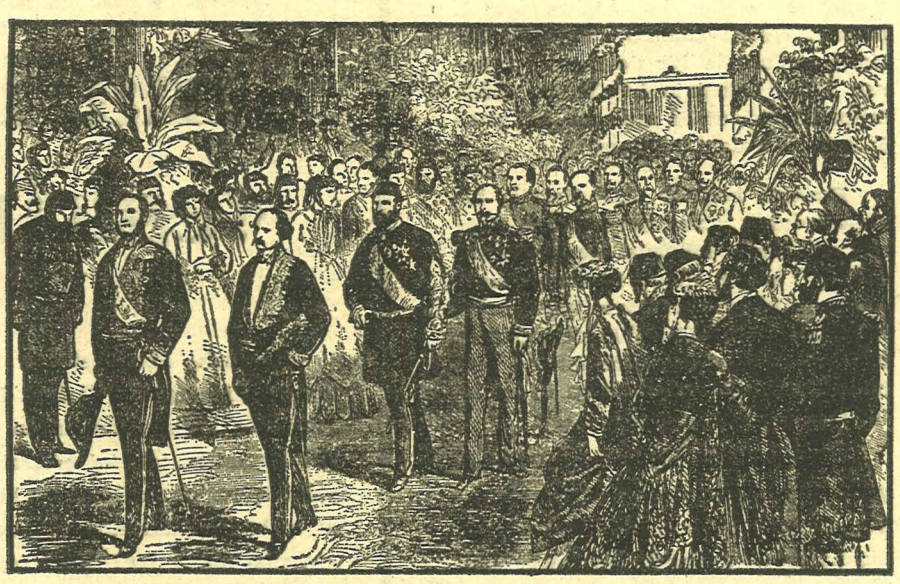

Abdülâziz Londra'da Bukingham Sarayı'na girerken.. (13 Temmuz 1867)

---

1 — Wilhelm Guillaume I., Prusya kralı ve 1871 den itibâren ilk Almanya imparatoru.

2 — Avusturya ve Macaristan kralı Fraçois - Joseph 86 sene yaşamış olan uzun ömürlü bir hükümdardır. Sultan Abdülmecid, Sultan Aziz, V. Murad, II. Sultan Abdülhamit ve V. Mehmet Reşat'la muâsırdır. Birinci Cihan Harbini de gördükten sonra 1916 da ölmüştür.

3 — Kanuni Sultan Süleyman (1494 - 1566) ın Viyana muhasarası 1529 senesinde vukubulmuştur.

Texu G.m.b.H.

Ehli sünnet yayın kısmı

SEBİL YAYINEVİ'NE ÂİD BÜTÜN ESERLERİ VE SELÂTİN-İ ÂLİ OSMAN TABLOSUNU ANCAK BİZDE BULABİLİRSİNİZ

Adres : 8000 MÜNCHEN 40
Schleissheimer Str. 181/4
Tel. 089/3005338
3007855
Telex. 5/21 55 03

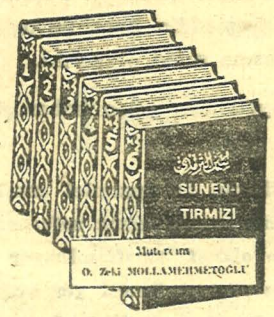

YUNUS EMRE YAYINLARI

BÜYÜK ESER

Hz. Muhammed'in sünneti

SUNEN-İ TIRMİZİ ÇIKTI

★ Kur'an-ı Kerîm'den sonra her Müslüman'ın evinde bulundurması gereken kitap.
★ "Kütüb-i Sitte" 6 büyük HADİS kitabından birisi.
★ İmam-Hatip Okulu, İslâm Enstitüsü, Kur'an kursları öğrencilerinin müracaat kitabı.

6 cilt, lüks bez ciltli takım 450 T.L.

Umumî Dağıtım:

DERYA DAĞITIM A.Ş. Babıâli Cad. 52, Cağaloğlu, İstanbul

Türkiye'nin sanâyileşmesini istemeyen ve Ordu mevcudunu azaltması teklifiyle gelen Para Fonu hey'etini Erbakan tersledi

«BATI'NIN VESÂYETİNE PAYDOS»

Milletlerarası Para Fonu (IMF) heyetinin Türkiye ziyareti, ileri sürülen iddiaların aksine. gelişi ile değil gidişi ile hadise olmak vasfını kazandı. Kapitalist ekonominin kaidelerine uygun olarak çahşan ve iktisaden buhrana giren ülkelere kapitalist dünyanın **«baskı vasıtası»** olarak giden IMF heyetinin Türkiye'ye gelişi sol basın ve bilhassa CHP tarafından **«İktidarın el açması»** şeklinde yorumlanıyor ve böyle takdim ediliyordu. Gûya iktidar, IMF'nin istekleri istikametinde birtakım zam tedbirleri alacaktı. Zamların geciktirilmesi de esasen heyetin gelmesini beklemek yüzündendi. IMF Heyeti gelecek ve gûya iktidarla görüşmeler yapacak. **«Şu şu tedbirleri alın, şöyle şöyle yapın!»** diyecek ve hükûmet de bunları yapacaktı.

Ama bu tahminler IMF heyetinin geldiği ve kalacak oteli bulmakta zorluk çektiği haberiyle birlikte tekzib edilmeye başlanmıştı. Çünki, IMF heyetini hükûmet adına karşılayan olmamıştı. Hattâ kapitalist dünyanın temsilcilerine karşı o kadar bigâne kalınmıştı ki, heyet kalacak otel bulmakta zorluk çekmiş, onlara gazeteciler yol göstermişlerdi. Heyet daha sonra üst seviyede görüşmeler yapacak diye beklenirken, Maliye Bakanlığının Genel Müdürü seviyesinde görüşme imkânı ancak bulabilmişti. Üstelik bu görüşmeler yapılırken hükûmetin **«iktisadî tedbirleri»** çoktan hazırlanmıştı. Yani IMF heyetinin akıl vermesi ve hükûmetin de verilen bu akıllara uyarak hareket etmesi tahmini gerçekleşmişti. Hattâ aralarında bir de Ermeni bulunan IMF heyetinin hükûmetin aldığı iktisadî tedbirlerden memnun kalmadığı haberleri dahi yayılmıştı.

Bununla beraber IMF Heyeti bir haftayı aşkın zaman devam eden ziyareti esnasında hükûmet ricali tarafından da kabûl edildi. Gazeteler sızan dedikoduları manşetlerine geçiriyordu: Kımisine göre, IMF illâ devalüasyon istiyordu. Kimisine göre iktidar IMF heyetine **«aman bizi kurtarın da ne isterseniz yaparız»** demişti..

Ne var ki, bu dedikodular IMF heyeti'nin yurdumuzdan ayrılmasına yakın efkâr-ı umumiyeye intikal eden bir haberle kesilmişti. Bu haber IMF heyeti'nin de iktidarın da neler alıp verdiklerini açığa çıkarıyordu. Ankara haberin duyulmasıyla birlikte iktidarın iktisadî meselelerini **«Ekonomik Kurul Başkanı»** olması hasebiyle tenvir etmekte olan MSP lideri ve Başbakan Yardımcısı Necmeddin Erbakan'ın da bir açıklamasına şahid oluyordu.

IMF Heyeti'nden gelen haber şöyleydi:

«Kapitalizmin beynenmilel merkezi, Türkiye'nin sanayileşme seferberliğini «sevda» olarak vasıflandırıyor ve bu sevdadan vazgeçilmesi gerektiğini ileri sürüyordu. Ayrıca Türk Ordusu'nun mevcudunun da azaltılmasını istiyordu.»

Evet merakla beklenen ve neler getireceği çeşitli dedikodulara yol açan IMF Heyeti, getire getire iki teklif getirmişti:

1 — Türkiye sanayileşmekten vazgeçmeli,

2 — Türk Ordusunun mevcudunu azaltmalı..

Tabii bunlar dehşet verici taleplerdi. Bu talepleri ancak **«hıyanetinin»** tescil edilmesini isteyen bir iktidar kabûl edebilirdi. Aralarında MSP gibi **«Sanayileşme hamlesi»** ni bayrak haline getirmiş bir partinin de bulunduğu mevcud koalisyon hükûmeti ise asla bu taleplere tahammül edemezdi. Ayrıca, Kıbrıs'da baştan beri şahsiyetli bir mukavemeti temel haricî siyaset umdesi kabûl etmiş bir partinin Türk Ordusunun mevcudunun azaltılmasına razı olmayacağı belliydi.

Nitekim, MSP lideri Necmeddin Erbakan, IMF Heyetinin bu boyunu aşan talebleri karşısındaki tavrı çok sert oldu. Hükâmet adına konuşan Erbakan, IMF'nin tekliflerinin kabûlünün mümkün olamayacağını, bunları şiddetle reddettiklerini ifade ile, **«Türkiye'nin sanayileşme davâsmdan asla vazgeçemeyeceğini, değil Ordusunun asker mevcudunu azaltmak bil'âkis dışarıya muhtaç olmayan, silâhını kendi ülkesinde yapabilen güçlü bir Silâhlı Kuvvetler hedefinin gerçekleştirileceğini»** söylüyordu.

Erbkan'ın Para Fonu Heyeti'ni terslemesi, geniş akisler uyandırdı. MSP liderinin sözleri, MSP düşmanı Batı dünyasına yeni bir şamar olarak vasıflandırıldı ve Erbakan'ın bu suretle Türkiye'de **«Batı vesayetine paydos»** dediği belirtildi.

● 27 Mayıs Darbecilerinin muhakeme edip idama götürdükleri merhum başvekil Adnan Menderes

Gürsel tek sütuna düştü

Aradan 11 yıl geçmişti ve 27 Mayıs Darbesi'nin lideri Cemal Gürsel artık gazetelerin **«tek sütûncuk»** haberi haline düşmüştü. Cemal Gürsel, vefatının 11. sene-i devriyesinde birkaç, gazetede, o da sadece bir kıyıcığa sıkışmış tek sütûncuk haberle hatırlanıyordu.

Buna mukabil Cemal Gürsel'in başını çektiği darbe neticesi canlarına kıyılan eski Demokrat Parti'nin ileri gelen üç şahsiyeti **Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu** ve **Hasan Polatkan** 16 yıl sonra bile yurdun pek çok yerinde bizzat halkın teşebbüsüyle okutulan mevlidlerle yâdediliyordu. Gazeteler ise. 16 ve 17 Eylül günleri büyük büyük haberler halinde sene-i devriyeyi okuyucularına duyuruyordu.

Merhum Başvekil Adnan Mende-

Merhum Başvekil Adnan Mendeki hapisânede asılmıştı. Merhum Fatin Rüştü ile Hasan Polatkan ise aynı yerde bir gün önce asılarak öldürülmüşlerdi.

Avrupalı komü marksizm Leni «eskimiş» ilân e

Avrupalı komünistlerle Moskova arasındaki gerginlik, İtalyan Komünist Partisinin nizâmnâmesinden **«Marksist Leninist»** tabirini çıkarmasıyla iyiden iyiye kızıştı. Moskova hemen ayn: anda aksülâmelini gösterdi ve bu «Avrupa Komünizmi denen şeyin, dünya komünistlerini parçalamayı hedef almış bir burjuva oyunu olduğunu» ilân etti.

İtalyan Komünist Partisi «Marksizm-Leninizm'in eskidiğini ve bu sebeple nizamnameden çıkarıldığını ileri sürüyordu. Komünizmin ağababası sayılan iki ismin ortaya getirip koyduklarının avrupalılar nezdinde **«eskimiş»** olarak vasıflandırılması Kremlin'in tüylerini diken diken etmişti. Hemen meseleye el atan Moskova'nın **«teori dergisi»** New Times gerçi İtalyan Komünist partisi'nin adını zikretmiyordu ama Avrupa komünizminin, avrupalı teorisyenler tarafından kasten ve «Doğu Bloku»nu parçalamak maksadıyla ortaya atıldığını yazıyordu. Bu **«bu»** va oyunu» idi. Burjuvalar bu oyunuyla Doğu Avrupa ülkeleri komünlerini Kremlin'in yoldaşlığından parmak istiyorlardı. **«İdeolojik te»** lar» çıkarıp işbirliğini baltalamak defini güdüyorlardı. Ayrıca Mosk yanlısı komünist partileri de yozlaş mak gayretindeydiler. New Times l ları yazarken, Türkiye'deki yerli münistler ise Arnavutluk lideri En Hoca'nın vaziyetini andıran bir şaş lık içerisindeydi. Kimi Moskova'yı, mi İtalyanları, destekliyor, kimisi Pekin yanlısı olduğu için derin d «ohl» çekiyordu.

Moskova: "Avrupa hareketini bölme ama

PROF. DR. NECMEDDİN ERBAKAN : Beynelmilel Para Fonu (IMF) temsilcilerinin, Türkiye'nin sanayileşmekten vazgeçmesi ve Ordusunun mevcudunu azaltması tekliflerini sert bir ifade ile reddetti. Erbakan bunların asla kabûl edilemiyeceğini söyleyerek, hem Türkiye'nin sanayi hamlesine hızla devam edeceğini ve bu arada Ordusunu güçlendirmek için mümkün olanı yapacağını belirtti.

Muhâlifler kazanın kulpuna yapışmak istiyor...

CHP'de kavga şiddetleniyor

Mahallî seçimler yaklaşırken CHP bünyesindeki huzursuzluklar da had safhaya ulaştı. Bilhassa dört vilâyette belediye başkanı seçimi CHP için mes'ele oldu. CHP Umûmî Merkez İdaresi kendisine yakın namzetler üzerinde dururken mevcud Belediye Başkanları da adaylıklarını koyacaklarını açıkladılar. Bunun üzerine bazı sürtüşmelerin önüne geçebilmek gayesiyle parti içinde bir **«af»** çıkarılması teklif edildi Bu husus 52 Vilâyet Başkanının ortak bir teklifle **«Küçük Kurultay»**a gelecekleri bildirildi.

Umûmî kâtib yardımcısı Ali Topuz ise Umûmî Merkez İdâresine karşı olanlarla hesaplaşmaya hazır olduklarını açıkladı. Ali Topuz bu arada dört büyük vilâyet'in mevcud belediye başkanlarına karşı olduklarını da imâ ederek yorulmuş başkanların yerine başkalarının gelmesi gerektiğini ileri sürdü. CHP içinde hokus - pokuslarıyla tanınan Ali Topuz'un bu tutumu muhâlefeti daha da kızdırdı ve Topuz'un Ahmed İsvan'ı **«yorgun başkan»** olarak tarifi yeni bir oyun olarak nitelendirildi.

İstanbul, Ankara, İzmir ve Antalya vilâyetlerinde CHP'nin Belediye Başkanı seçimi için ön seçime gitmesi galip ihtimal haline geldi. Umûmî Merkez idarecilerinin bütün ısrarlarına rağmen, teşkilâtın tâyinle gelecek namzetlere karşı ters düşeceği düşünülerek bu vilâyetlerde ön seçim yapılması istendi.

Umûmî Merkez ile muhâlifler arasındaki gerginliğin giderilmemesini isteyen bir gurup CHP'li ise parti içinde **«af»** ilân edilmesi için kampanya açtılar. CHP Umûmî Merkezi tarafından çeşitli vilâyetlerde yapılan teşkilât toplantılarında parti içindeki ikiliğin kaldırılması istenerek umûmî af üzerinde duruldu. Ekim ayının ilk günlerinde toplanması beklenen «CHP Küçük Kurultayı»nda da 52 vilâyet teşkilât başkanının af için ortak hareket edeceği ifade edildi.

Muhaliflerle hesaplaşmaya **hazır** olduklarını açıklayan **Ali Topuz'un «Parlamento içinde etkin bir muhâlefet yaparak cephe hükümetini çökertteceğiz»** yolundaki sözleri ise istihza ile karşılandı. Umûmî Merkez İdaresine muhalif olanlar, CHP'nin mevcud kadrosu ile muhalefet yapmasının mümkün olmadığına işâret ederek **«Ali Topuz çökertse çökertse CHP'yi çökertir. Yaptığı hokus - pokuslarla teşkilâtı altüst . i. Kendisine yakın olan adamların iş başına gelmesi için çevirmediği numara kalmadı. Şimdi de Cephe hükümetini çökertmekten bahsediyor. Bu CHP'lileri aptal yerine koymaktan başka bir şey değildir» dediler.**

Başkent'teki siyâsî gözlemciler Belediye Başkanlığı seçimlerinin CHP içinde ciddi ihtilâflara yol açabileceğini kaydederek parti içi huzursuzluğun bazı vilâyetlerde CHP'nin belediye başkanlıklarını kaybetmesine sebep olabileceğini söylediler.

az öz

● Türkiye'deki basımları taklid edildiği gerekçesi ile yurt dışında bastırılan damga pullarının büyük bir kısmının küflendiği açıklandı!.. Devlet dairelerinde ortaya çıkan pul sıkıntısı da bu küflenmeye bağlandı. Alâkadarlar bir süre önce Merkezi Londra'da bulunan bir Güney Amerikan firması ile anlaşma yapıldığını ve pulların Bogota'da bastırıldığını ancak yurda getirilen 250 milyon damga pulunun kısa sürede küflendiğini bildirdiler. Damga pullarının Merkez Bankasının banknot matbaasında bastırılmasına 1975 yılında son verilmişti.

● **Bayar, ipe götürdüğü arkadaşları için mevlût okutturdu. Bayar Mevlûttan önce bir de yemek verdi. Ancak bu yemeğe Menderes, Koraltan, Dülger, Kirazoğlu, Sancar, Kalafat ve Akşit âileleri katılmadı. Bayar'ın kader arkadaşları için verdiği yemekte sadece 7 âile bulundu. Yemekte bir konuşma yapan Meclis eski başkanlarından Agâh Erozan ise ölen arkadaşları için şöyle dedi: «Biz sizin için yapılan mezarların en muhteşemini kalbimizde kurduk.»**

● Türk - İş, yılan hikâyesine dönen meşhur muhtırasına bir madde daha eklemeyi kararlaştırdı... Muhtıra taslağına son zamların etkisini hafifletecek «sosyal tedbirler» de ilâve edildi. 30 sayfayı geçtiği bildirilen muhtırada bildirilen hususlara Hükümet kulak asmazsa Türk - İş Genel greve gidecek.. Muhtıra geride bıraktığımız günlerde toplanan Türk-İş Yönetim kurulunda müzâkere edilmeye başlandı.

● **Onuncu Dünya Enerji Konferansı İstanbul'da toplandı. Dünya Enerji Konferansına sunulan tebliğlerde 2000 yılına doğru dünya enerji ihtiyacının bugünkünün iki misline çıkacağı kaydedildi. Konuşmacılar petrol dışındaki enerji kaynaklarından âzamî derecede istifade edilmesi gerektiğini savundular.**

4 Bine yakın delegenin katıldığı konferansda İngiltere deniz dalgalarından enerji istihsâline başladığını, Danimarkada rüzgârdan elektrik istihsâline geçtiğini açıkladı. Böylelikle eski yeldeğirmenlerinin yeniden işe yarar hale geldiği görüldü. Kanadalı delegeler ise rüzgârdan elde edilecek enerjinin pahalılığını öne sürerek faydalı olamayacağı görüşünü savundular.

● CHP Umumî Reisi Bülent Ecevit Danimarka Sosyal Demokrat Partisi Kongresinde yaptığı konuşmada iktidara tekrar gelirse Kıbrıs mes'elesini Yunanistan Başbakanı ile görüşerek çözeceğini söyledi. Ecevit bu arada Türk hükümetini Sosyal Demokrat partileri liderlerine şikâyet de etti.

● **Sovyetler Birliği'nin Türkiye ile olan iktisadî münâsebetlerini siyasî sahaya da kaydırılmasını istedikleri bildirildi. Brejnev'in «Türkiye ile hükümetimiz arasındaki iktisadî işbirliği, mes'elelerinin kademeli olarak iktisadî sahadan siyasî sahaya kaydırılmasına yardımcı olacaktır» yolundaki sözleri Rusya'nın Türkiye ile siyasî münâsebetlerini güçlendirme istediği şeklinde yorumlandı.**

nistler nizmi ttiler

İtalyan Komünist Partisi tüzüğünden Marksizm-Leninizm deyimi çıkartılıyor

● **Avrupalı komünistlerin «Marksizm - Leninizm»i eskimiş ilân ettiklerine ve buna karşılık Moskova'nın köpürdüğüne dair gazetelerde yer alan iki ayrı haberin kupürleri. Her iki haber de aynı günkü Cumhuriyet gazetesinde yanyana yer aldı.**

münizmi dünya komünist—— a yönelik burjuva oyunudur„

Ulusoy

16'ncı defa Hac Yolu'nda...

Adres: Lâleli Ordu Caddesi Nu: 303 TEL : 22 28 78 — 49 43 73

HİSAR MENSUCAT

● TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Gölge Sultan

Devrimciliğin sürekli propagandaları arasında «padişah düşmanlığı» konusu sık sık işlenir. Mekteplerde masum çocuklarımızın zihinlerine, radyolarda, televizyonlarda, tarih kültürü sıfıra yakın halk çoğunluğunun beyinlerine, üniversitelerde genç nesilin ruhuna ekilen bu mâzi, tarih ve padişah düşmanlığı ile, mevcut statükonun güven içinde devam ettiği zannedilir. Bir söz veya hareketin kazanç hânesine ne kaydettiği kadar, kayıp hanesinden neleri alıp götürdüğünü de hesaplamak gerekirken, bu objektiflik içine, bir türlü giremez devrimbazlar. Bu hesapsızlık içinde yıllar, yılları kovalar. Kuşaklar, kuşakları izler. Fikirler fikirleri takip eder. İçin için çürüyen, koflaşan asırlık çınar ağaçları gibi, köklü cemiyet köksüzlüğe, soylu millet soysuzluğa doğru yol alır. Millî duygular körleşir. Mâzi birliği çöker. Kıymet hükümleri, tarihin soylu emanetleri gibi içimizde yaşayacak yerde, gündelik, materyalist ve makyavelist değer hükümleri ortalığı istilâ eder. İnsanlar aynı millî değerler üstünde hemfikir oldukça, aralarında yakınlık, sevgi, saygı, dayanışma ve millî birlik ruhu teşekkül eder. Geçmişten değer hükümleri, tarihî hâtıralar, tarihî heyecanlar taşımayan cemiyet, hâfızasını kaybetmiş bir ruh hastası gibi perişandır.

Millî tarihimiz, daha dün denecek kadar yakın bir zamanda, düşman edilmek istenen «padişah» tarafından temsil ediliyordu. İslâm temeli ile şartlanmış cemiyetimizde «padişah» mânevî, ulvî üstün bir makam ve bir kıymet sahibi idi. Bir insan olarak, beşerin binbir hatası, zaafı, eksikliği, günahı içinde olmasına rağmen «padişah» Müslüman - Türk milletinin gönlünde müstesna bir hürmet makamı olarak yaşıyordu.

Niçin hürmet makamı?

Bugün sayın Cumhurbaşkanı'na duyulan hürmet ne için, ise, onun için hürmet makamı... Bir insan olarak Cumhurbaşkanı'nın da içinde bulunduğu binbir, hatâ, zaaf ve günah'a rağmen, temsil ettiği devlet başkanlığı makamı nası bir hürmeti gerektiriyorsa, dün de şanlı «pâdişah»ımız aynı temsil kudreti ile üstün bir mevkii elde tutuyordu. Görülüyorki değer hükümleri, hislerden uzak bir objektiflik içinde ele alınınca, ne ilerici çığırtkanlığa, ne gerici davranışa, ne çağdaş'lığa, ne de «çağdışı»lığa yer kalmıyor.

Osmanlı Padişahları'na «Zıllullah» vasfı verilmişti. İslâm Şeriatı ile idare edilen devletlerde, bu vasıf, devlet başkanının hususî bir vasfı oluyordu. «Zıllullah = Allah'ın yeryüzündeki gölgesi» demektir.

«Zıl = Gölge» sâdece nisbî bir iz ve bir işarettir. Gölgenin Allah'a izafe edilişi, malik olduğu mahlûkata göredir. Mahluk, hâlikinden bir iz, bir işarettir. Eser, müessiri hatırlatır. Bu açıdan bakılınca her gölge- mücerred manâda - Allah'ın gölgesi olmuş olur. Allah, fizik, şartların ötelerinde, gölge fiziğinin müşahhaslığından münezzeh olduğuna göre, «Zıllullah» tâbiri rölâtif bir benzetmeden ibaret kalıyor. Tıpkı «Beytullah» gibi... «Allah'ın evi» dçnir. Allah, böyle bir mekân zaruretinden münezzeh olduğuna göre, Allah fikrinin sembolik tevcih makamı olan Kâbe'ye «Beytullah» denmesi İslâm'ın gerçek düşüncesi ile en küçük bir tezad ifadesi taşımaz.

Arabacının derinlik ve inceliğini bilmeyen frenklerin son derece ters ve yanlış anlayışları, maalesef bizim yarı aydın, çeyrek münevvelemiyle aramıza yayılmış ve her müsbet anlayış gibi «Zıllullah» anlayışı da dejenere edilmiştir.

Birçok profesör, doçent ve fikir adamları «Zıllullah» Allah'ın yeryüzündeki gölgesi) tâbirine batılı açıdan bakarak aldanıyor Allah'ın güya dünyada bir gölgesi varmış gibi bâtıl'a ve hattâ küfre kadar uzanıyorlar.

Mes'elenin aslı ise şöyledir:

Allah'ın Resûlü, bazı hadislerinde «Sultan, yeryüzünde Zıllullah'tır. Her mazlum ona iltica eder» buyuruyor.

Sultan, (Arab dilinde) sahib-i sulta ve nüfuz, yani, dediğini yaptıran otorite ve tesir sahibi her şahsa denir. Müslüman - Türk devletleri içinde, ilk defa Gazneli Mahmud Han «Sultan» ünvanını kullanmıştır. Bu mânâda bir köy kâhyası, bir jandarma neferi, iradesini icra eden bir aile reisi, yetimlerin malını, sadaka malını, vakıf malı idare eden mütevelli de birer sultandır. Sayın Cumhurbaşkanı da bu kelimenin şümulü içinde bir sultandır. Görülüyor ki, kelimelerden ürkecek, korkacak, ürperecek bir hal yok.

Sultan'ın «Zıllullah» olmasının şartı, zulmün mülk ve millet üstünden kaldırılması, iradesini bir kuvvetle icra etmesi, nüfuz sahibi bulunması, mazlumun da başı sıkılınca sahib-i satvet olan bu kimseye iltica etmesinden ibarettir.

Gözlerimizdeki çapakları silelim.

Elli yıldır korkulan, korkutulan masum kelimelerin hakkını yerli yerine koyalım. Peşin hükme sapmadan, hissileşmeden, saf bir düşünce içinde kazandıklarımızla kaybettiklerimizin muhasebesini yapalım.

Kârda mıyız? Zararda mıyız?

ortadoğu/dan

SAİD ŞAMİL

FİLİSTİN DÂVÂSI ve YAHUDİLER

İngiliz işgâl kuvvetleri sâhil mıntıkalarında Yahûdileri hâkim kılmak için ellerindeki bütün imkânları kullanıyorlardı. Bundan a'zamî bir şekilde istifâde eden yahûdiler, duruma hâkim olabilmek için kurdukları eski fabrikaların bir kısmını askerî kışlalara ifrâğ ederek Yahûdi tedâilerine tahrik merkezleri (Hareket üstleri) yapıyorlardı. Bu sûretle işleri zorbalığa dökmek istiyorlardı. Buralarda yaşıyan müslüman çoğunluk da bu garip tasarrufa şaşkın şaşkın bakıyorlardı. Abdülkâdir - el Hüseynî bu kepâzeliğe son vermek için vakit geçirmeden müdâheleye karar verdi.

Bundan evvel, Filistin'de yapılan savaşlarda her zaman yahûdileri bir tarafa atıyor saldırılarımızı doğrudan doğruya İngilizler'e tevcih ediyorduk. Şimdiki savaş taktiğinde ise, Filistin'i tahliye etmeyi ilân eden İngilizleri habâsetlerine rağmen bitaraf saydık. Saldırılarımıza doğrudan doğruya yahûdileri hedef aldık. Bu bakımdan şimdiki çatışma tam mânâsıyla bir Arap — Yahûdi savaşı hâlini alıyordu. Bunun için Abdülkâdir El-Hüseyni saldırılarını, bu kerre doğrudan doğruya Yahûdi temerküz kamplarına yönelttiği görüldü.

Vaktiyle Abdülkâdir El - Hüseyni'nin Kudüsteki en büyük Yahûdi müesseselerini arka arkaya berhava etmesi siyonistleri fenâ halde ürkütmüştü. Bunun için karşılarında Abdülkadir El-Hüseyni'nin hayâlâtı belirdikçe, Yahûdilik tiynetinde meknûz hiyânet ve habâsetin yüzde doksanını açığa vurmaktan çekiniyordu. Buna rağmen Abdülkâdir - El-Hüseyni'nin kalbigâhları olan telli ebibe ve Yâfa'ya gelip askerî temerküz kamplarını berhava edeceği hâtır ve hayallerine gelmiyordu.

Bunun için Abdülkadir El - Hüseynî'nin lik hamlede, Ebu Kebir nâhiyesinde Telli ebib'in enbenâm (en meşhûr) Hersel bulvarında karargâh ittihaz edilen büyük kereste fabrikasını berhava etmesi ve akabinde Yafa şehri merhalinde Nîtir müsta'meresinde (kolonisinde) yine karargâh hâline getirilen büyük alkol fabrikasını havaya uçurtması yahûdileri tam mânâsıyla şaşkına çevirdi.

Artık Filistin'in «mukâddes cihâd gücü» fiilen harekete geçmiş demekti. Gerilla savaş takdiğinin şaheser birer gösterisi olan Yahûdi hareket üstlerini kadrolarıyla berhava etmeleri ameliyesi, yahûdî ve İngilizler'in gözleri önünde seri halde birbirini tâkip ediyordu.

Bu arada Beyityam'daki mühim bâzı müessesât, Yafa -Kudüs yolu üzerindeki Uyun-Kara'deki askerî karargâh ittihaz edilen büyük Hazbon müesseseleri, Mecdel Sâdık Yahûdi köyünde, yine kışla hâline getirilen büyük tuğla ve kiremit fabrikaları, ayrıca Hadkâ'fa müstameresindeki yahûdi askerî karargâh hak ile yeksân edildi.

Ayrıca sâhil mıntıkasında Hayfa demiryolu İstasyonu yakınında askerî kışla hâline getirilen büyük değirmenler binası, Solel Bonya Yahûdi şirket müessesesi ve Ya'cur müsta'maresinde Burc medresesi yakınındaki büyük yahûdi karargahı gibi muazzam askerî inşaatda taş üstüne taş bırakılmamıştı. Sağda ve solda uçurulan tâli derecedeki askerî temerküzlerin hesabı yoktu. Bu çatışmaların en mühimi ve yahûdi varlığına pahalıya mal olanı *Süveyrit*, *Betsiverik* ve *Salima* gibi stratejik mevkilerde ve bilhassa kuzey mıntıkalarında yapılan baskınlardır. Bu arada Yahûdiler, mücâhidlere gözdağı olsun dive. İngilizlerden, Amerikalılardan aldıkları motorize hafif araçları harekete geçirmeye karar verdiler. Telliebib'den güneye çark yapmak sûretiyle Halilurrahman - Kudüs yolu üzerine çıkan bu yahûdi motorize kuvvetini Diheyşe denilen bir geçitte 17 Mart 1948'de pusuya düşüren Abdülkâdir El - Hüseyni, vurucu diye adlanan efrâdın büyük bir kısmını imhâ ettikten sonra yüzelliyi bulan motorize araçlarını ele geçirmiş, üstelik üçyüzelli adet teknik fedâi yahûdiyi'de diri diri esir etmiştir. Bu darbe, İngilizlerin otuz yıllık emek mahsûlü olan Yahûdi fedâi teşkilâtının yalnız maddî değil mânevî değerini de hiçe indirmiş oldu.

(Devamı var)

GAZETELERDEN

Bir «it aşkı» hikâyesi...

● Karikatür - naber!

Ecevit'in «Pazar da dahil hergün basın toplantısı» yapmasını hangi ruh haletine bağlarsanız, ecevitvarî sulandırılmış sol kalemşörlüğün temsilcilerinin yazdıklarını da o ruh halinden farklı yerde kotarılıyor sanmayın. Başta Ecevit olmak üzere, bütün sol, iktidarı kılpayı kaçırmanın «ruhsal oynaşı»nı içinde..

İNGİLİZCE alfabeyi hep birlikte nasıl kolayca öğreniverdiğimizin farkında mısınız? IMF harflerini görünce, İngilizce bilelim bilmeyelim, ağzımızdan hemen «ayemef» sesi çıkıyor. Her gün, üç-beş cümlede bir, «arşidi» diyoruz, «oisidi» diyoruz, «komekon» diyoruz. Sanki dedemiz de f'leri görünce «ay», m'leri görünce «em», «f»leri görünce «ef» «r»leri görünce «ar» derdi...

Hani yalan da değil. Mümtaz Soysal'ın şu yazdıkları. Yalan değil de, meseleyi «dede»sine vardırması size garip görünmüyor mu? Madem vardırdı, «dede»sinden habersizliğine ne buyurulur?.. Soysal'ın dedesi, de kendisi gibi cumhuriyet çocuğu muydu, yoksa Osmanlı mı?.. Osmanlı idiyse dedesi -ki öyle olması icâpeder- lâtin kefaresinin alfabesiyle işi yoktu. Onun için ne «em» derdi, ne de «me».. Sadece «mim»i bilirdi. Ve hele «mimlemeyi» pek iyi!..

Mimlemek dedik de.. gelin, siz siz olun şu yazıyı mimlemeyin: **«Tuti-yi Mucizegû».** Yazarı Refik Erduran. Şöyle başlıyor:

«Kuzum, tanıdığınız şöyle işinin ehli güvenilir, namuslu bir kaçakçı var mı?

Öylesine işim düştü de..

Şaka etmiyorum, Aşk yüzünden başım iyice belâda.»

İşte yazı böyle başlıyor. Hengi aşk Refik Erduran'ı belâya sokan, diyeceksiniz. Yaradan aşkı deseniz, ondan nasibi yoktur çünki, **«Dini afyon bilen devrimci»** bir kafaya sahibtir. Kadın aşkı? Bakın o da olabilirdi, çünki, Erduran yeni boşandı karısından Leylâ Erduran kocası gibi Milliyet'in kadrosundaydı. Sosyete magazinciliği yapardı. Tâ Amerikalarda. Tıpkı kocasının Amerikalardan devrimci yazılar göndermesi gibi. Sonra nedendir bilinmez boşandılar. Aralarına bir karakedi girmişti zahir. Fakat, **«karakedi değil, bir it!.»** diyenler de vardı. Kimse bir it yüzünden Erduranlar'ın boşanacağını düşünemiyordu.

Herneyse..

Refik Erduran, Bayan Leylâ'dan belki bir it yüzünden boşanmamıştı ama, av itlerine olan sevgisi yüksek rütbeli bir subaydan aldığı köpekle başlamıştı. **«Kısa sürede birbirimize alışıp balayı yaşamaya başladık»** diyordu.

İsterseniz gelin siz bu hikâyeyi kısaca bizzat Refik Erduran'dan dinleyin.

Kuzum, tanıdığınız şöyle işinin ehli, güvenilir, namuslu bir kaçakçı var mı?

Öylesine işim düştü de...

Şaka etmiyorum. Aşk yüzünden başım iyice belâda.

Aslında, seks ve siyaset gibi herkesin az çok bulaştığı münasebetsizlikler dışında tutkularım yoktur benim. Hastalık çizgisine gelmemiş bir av meraklım vardır, o kadar. Bir de, o meraktan ötürü, av köpeklerini severim.

Sık sık yer değiştiren bir insanın hayvanı yalnız bırakıp mutsuz edeceği düşüncesiyle çoktandır o âlemimi dizginliyor, köpek edinmiyordum. Ama bu yıl çulluk mevsimi başlarken Kıbrıs'tan İstanbul'a dönüp avlanmaya niyetlenmiş, bir köpek aradığımı da eşe dosta duyurmuştur.

Buradaki yüksek rütbeli subaylarımızdan birinin çok cins bir ispanyol kara'da bakma olanağı bulunmadığı kokeri olduğunu, yeni atandığını Anıçin hayvanı yeterince sevecek birine bırakmak istediğini haber verdiler. Hemen talip oldum. Köpeği ilk görüşte de vurulup sevgi teftişinde on numara aldım.

Pırıl pırıl bakır rengi, cin gibi kapkara gözlü, şipşirin bir yaratık.

Kısa sürede birbirimize alışıp balayı yaşamaya başladık.

Mutluluğumuza ilk gölgeyi Örsan Öymen kardeşim bir yazısıyla düşürdü. Çok da haklı bir yazıydı aksi gibi. Ülkemizde bir sürü gerekli şeyin kıtlığı yaygınlaşırken en lüks nesnelerin piyasaya akışının kesilmediğini, örneğin cafcaflı yiyecek satış yerlerinde İspanyol kokerleri için hazırlanmış yabancı mali özel köpek mamaları bulunduğunu belirtiyordu.

Bunu okuyunca aldı beni bir düşünce. Demek ki, bu tür köpek züppece bir lüks simgesi sayılacaktı.

Eskiden beri bir viski suçlamasının derdini çekeriz zaten. «Solcularımız hem yoksul dostu geçinir, hem de viski içerler!» konusu işlenir de işlenir.

Böyle zırvalara ne kadar omuz silkerseniz silkin, yine de insanın kafasının kıyısında köşesinde bir izler bırakıyor. Viskiyi belki iki ayda bir içerim; ama bardağına her el sürüşte toplumsal bir tutarsızlığa düşüyormuş gibi bir şey çimdikler vicdanımı.

İster misiniz şimdi aynı durumun daha kötüsü Tuti yüzünden başıma gelsin? Sosyal adaletsizliklerden falan her yakınışımda ayıbımı yüzüme vursunlar:

—Sen kendi İspanyol kokerine bak!

Tuti ile ilgili duygularımı günlerce tarttım, «Lüks vatandaş görüntüsünden sıyrılmak için aşkımdan vazgeçebilir miyim?» diye uzun uzun düşündüm.

Baktım ki, yapamıyacağım. Günahımla yaşamağa karar verdim. Ama günden güne yoğunlaşan bir suçluluk ürküntüsüne saplanıp cezamı bekler oldum.» (13. 9. 1977. Milliyet)

Refik Bey cezasını bekleye dursun, **baştan niye kaçakcı aradığını yazdı?»** Efendim sebep şu: Hükümet bundan böyle **«süslü itleri»** memlekete sokturmuyor. Refik Bey bir namuslu kaçakçı arıyor ki **«aşkına»** ihanet etmeden ve dahi kimseye sezdirmeden yurda soksun!..

İyi mi?..

● TESBİT

Sadık Özarslan

Olur şey değil!..

Siz konuşacaksınız... Hem de en üst perdeden. Biz, konuşamayacağız... Hem en alt perdeden. Sizin konuşmanız «özgürlüğün gereği» olacak; bizimki «hürriyetin icâbı» olmayacak!.. Bekleyeceksiniz ki; herkes sizin ayağınıza gelsin, herkes sizin görüşünüz etrâfında birleşsin. Egosantrist bir havâ ve anlayış içerisinde ahkâm kesmekten geri durmayacaksınız. Fakat biz: «Biz de varız... Bizim fikrimizi de hesâba katmalısınız. Fikrimiz şudur!..» dediğimizde hemen yaygarayı basacak; böylece yirminci asırı değil, ortaçağ Avrupasının giyotinli zamanını bir kerre daha yaşayacak ve o karanlık devri yaşatmaya çalışacaksınız. Sırasında «özgürlük» nutukları ataeaksınız... «İnsancıl» davranacaksınız... Hümanist ve feminist sayılacaksınız. Arkasından da fikrimizi beyân ettiğimiz için bize ağıza alınmayacak lâflarla hakarete kalkışacaksınız. Doğru; herhâlde sizin anladığınız «özgürlük», bizim anladığımız ve aradığımız «hürriyet» değil.

Siz yazacaksınız... Amma her şeyi. Biz yazamıyacağız, hiçbirşeyi... Siz herşeyi yazarken cehâletini de utanmadan ve sıkılmadan yazacaksınız. Biz ise ilmi, irfânı neşredemeyeceğiz; dâima susacağız. Yazdıklarınıza bakıyorum... Ceviz kabuğunu doldurmaz. Bizimkine bakıyorum: Dünyalara sığmaz. Siz ceviz kabuğunu doldurmayan palavralarınızı ve yalanlarını rahatça yazıyor ve yayıyorsunuz.. Biz, dünyalara sığmayan fikrimizi açıklayamıyoruz. Çünkü siz, gürültü ile hakikatin sesini boğmaya çalışıyorsunuz. Biz; bu acâib ve kulak tırmalayıcı gürültüler içerisinde Hakk'ın sesini duyurmaya çalışıyoruz. Kısık sesle konuşmamız kırık kalemle yazmamız dahi sizi rahatsız ediyor... ve üzerimize çullanıyorsunuz: «Yobaz!..» diye, «gerici!..» diye. Nerde kaldı «özgürlük»? Nerede benim hürriyetim?.. «Hürriyet, bir güneş gibidir; girdiği yeri aydınlatır.» Bizi karanlıklata bırakmaya çalışmanın mânâsı nedir? Karanlıklar içerisinde bocalayıp duran siz, aydınlığı ve hürriyeti arayan bizi niçin kıskanıyor, neden hırpalıyorsunuz? Bizim hürriyetimiz, sizin de hürriyetiniz değil mi? Biz, insan değil miyiz? Ve insan, hür değil mi? «Anasından hür doğanları esir edenler veya edecek olanlar kimlerdir?» Mümkün müdür? Mümkün müdür ki, sizin «özgürlük anlayışınız» yaşayacak; bizim «hürriyet anlayışımız» ölecek? Bizi ve hürriyetimizi kim öldürebilecek? Buna kimin gücü yetecek?

Siz dilediğiniz şekilde giyinecek, dilediğinizi yeyip içeceksiniz, Kılık-kıyafette ve her şeyde serbestsiniz.. Fakat sizin nazarınızda biz öyle değiliz. Size göre siz, birinci sınıf vatandaşsınız. Biz ise ikinci ve hatta üçüncü sınıf. Siz kızılderiliye dönseniz de; siz, palyoço gibi giyinseniz de yine sizsiniz ve modernsiniz... Yânî neylerseniz eyleyiniz yine de çağlçlsiniz. Bizim normal giyinmemiz çağdaşlığımıza kâfî geliyor; bizim dilediğimizi yememiz acâip geliyor. siz; rakı sofrasında, votka veya viski masasında çağdaş... Biz; Kur'an rahlesinde çağdışı! Siz; bira ve şarap yudumlarken modern... Biz; Mevlid şerbeti içerken veya ayran yudumlarken gerici! Sevsinler zihniyetinizi.. Sevsin sizi Avrupalı, Amerikalı. Sevsin sizi Rus'u, Çin'i ve Maçini. Bizi de evvelâ Hâlik'ımız sonra da halkımız sevsin kâfi... Ey Hakk'a ve halka ters düşen adam; yabancıya değil, kendine bak! Kastrovârî sakala değil de İslâmî sakala niçin düşman olduğunuzu, üzerinde kimlerin tesirleri bulunduğunu anlayınız ve biliniz ve kendinize dönünüz! Kendinizi hakîr görmeyiniz!

Ve nihayet kamp... siz; çıplaklar kampı kuracak, bunda serbest olacaksınız. Biz; insanı edep örtüsüne büründüren bir proğramın çalışmasını yapamayacağız... Siz; cazlı-danslı toplantılar tertiblemekte «özgür» davranacaksınız.. Biz; özümüze dönüş hareketini yapamayacağız. Bütün bunlar olur şey değil. Olmaz böyle şeyler. Olmayacağını sen de yakında göreceksin!..

ADESE

MEHMED SAFFET

(Baştarafı 16. Sayfamızda)

masın! Ne güzel... Bir köyse köy... Avustralya, Almanya, Amerika gibi yerlerde cemaat teşkili de alabildiğine serbest...

Cemaatsiz olmuyor. Ve olmıyacak...

Cemaatin ne olduğunu, sanki yeni yeni anladık. Bu seneki Ramazan Bayramı ve namazı, nice perdeleri gözümüzden sıyırıverdi...

● Şimdi Erzurumun Güzelova köyünde, bizimle aynı gün bayram yapıp bayram namazı kılan imamla cemaatini gözlerimin önüne getiriyorum. Güzelova imamı hilâlin rü'yetini şâhitlerle de tesbît edince, ertesi günü (çarşamba) köyüne bayram yapdırıp namazı da kıldırmış. 15 Eylül 1977 Perşembe günki Tercüman bu haberi verirken, Erzurum müftüsünün «*Böyle birşey olmaz. İmam hakkında tahkîkat açacağız*» de diğini kaydediyor. Bu haber doğru ise imamı tebrîk ederiz. Çünki, mukaddes ve muazzez Şerîatımıza göre bayram, yaptırmış... Şerîatın bayramı, Şeriata göre yapılır. Bu bayram Erzurum müftüsünün vaz'etdiği bir bayram, oruç da onun emri olsaydı müftüye hak verirdik!. Halbuki o müftü, Allah Azze ve Cellenin yaratdığı, hem de iki hücreden halketdiği bir mahlûk. Müftü, haber doğru ise imam hakkında «*tahkîkat açacakmış!*» Kâinâtı yaratan Allah Azze ve Celle'nin «*rü'yet-i hilâl*» esasdır diyen irâdesine tahkîkat açmak... Bu ne cinnet böyle beyim?.

Güzelova imamının ve cematinin bayramını ve Şerîata bağlılığını bütün varlığımızla tebrîk ederiz efendim. Bütün müslümanlar Erzurumun Güzelova köyü imamına bir telgraf çekip şöyle demeli: «*Gönül dolusu tebrikler, CEZÂ GÜNÜNÜN tahkîkâtını da Allah'ın irâdesi karşısına çıkanlar düşünsün!*»

Diyânet reisi Süleyman Beyefendi de aynı haberin altında bakınız ne buyuruyor:

«Bu tür hâdiseler maalesef zaman zaman olmaktadır. Bu konuda (mevzuda) tek yetkili (selâhiyetli) makam Diyânet İşleri Başkanlığıdır. Bayramın başlamasını çeşitli hesaplarla tesbît ediyoruz. Osmanlı İmparatorluğu zamanında bile bu işi mahkemeler yapardı. Kimse kalkıp bayramın şu veya bu tarihde başlayacağını söyleyemez. Bu kendini bilmezlik olur.»

● Hak Sübhânehû ve Teâlâ Hazretlerinin hikmetine bakınız ki, pazar günü bendeniz tam bu satırları yazarken, fakirhânemi üç muhterem dostum teşrîf etdi. Doçent Halit, Profesör Nevzat ve Cahit Beyefendiler. Nevzat Bey anlatdı:

Avrupada rasathâne âletleri yapan bir şirket takvim basmış. Bu takvimde bu seneki Ramazan Bayramı 14 Eylül 1977 çarşamba günü imiş. Yani Türkiyedekinden (!) bir gün evvel...

Ağzımız bir karış açık kaldı. İster inan ister inanma... Lâkin inanmak zorundaydım. Çünki bir bakdım ki, Hâlit Bey elini cebine atıp, adı geçen el kadarcık cep takvimini çıkarmıyor mu?. O el kadarcık takvimin karşılıklı iki sahîfesinde, Kamerî 12 ayın şeması. Hilâl resimleriyle de, ayın birini ve ondördünü gösteren bir takvim. Allah Allah hayret... Takvimde, 14 Eylül 1977 çarşamba günü, Şevvalin biri değil mi?

Hazır takvim elindeyken bir de Kurban Bayramına bakayım dedim. Kurban Bayramı Zilhiccenin 10'uncu günüdür. Avrupalının hazırladığı takvimde Zilhiccenin 10. uncu günü ise, 21 Kasım 1977 *pazartesi* günü değil mi?. Yerli malı lâik rejim takvimine göre ise Zilhiccenin 10'uncu günü 22 Kasım 1977 *salı* günü!!!

Buyrun cenâze namazına. Şimdi ne olacak?.

İşte yarım asırdır çıkarılan «*muâsır medeniyet seviyesi!*» Avrupa meczûbu olmakdan başka hiçbir keyfiyet ortaya koyamıyanların ve onlara âid lâik bir rejimin, daha takvim bâbında bile resmettikleri seviye bu...

● Şimdi ne olacak?

1 — Milyonlarca kişiye, zırva takvimlerin saçma hesabları üzerinde ısrâr ederek her sene Ramazanın ilk günü oruç yediren mes'ûl şahıs veya lâik rejim makâmı kimdir, neresidir?. Buna Diyânet makâmı cevâb verebîlir mi?

2 —Zırva takvimlerin saçma hesabları üzerinde ısrâr ederek hilâlin rü'yetini zincire vuran ve her sene Ramazan Bayramının ilk gününü milyonlarca kişiye oruç tutturarak HARAM işleten mes'ûl şahıs veya makam kimdir, neresidir?. «*Bu mevzuda tek selâhiyyetli makam D. İ. Başkanlığıdır*» buyuran muhterem Süleyman Ateş Beyefendi acaba bu suâle cevâb lutfedebilecekler midir?.

3 — Kurbanlar, Kurban Bayramının 1 nci, 2 nci ve 3 ncü günleri kesilir. Lâik rejim takvimlerinin her sene tevâlî edip giden saçmalıkları îcâbı, Türkiyedeki Kurban Bayramlarının 3 ncü günü kesilen kurbanları, aslında bayramın 4 ncü günü kesilmiş olacağı cihetle, bu da bir başka rezâlet değil midir?. Ve bu rezâletden de mes'ûl şahıs veya lâik rejim makamı (umum müdürlük gibi) bir yer, kimdir, neresidir?. Rü'yet-i hilâle göre orucuna, bayramına ve kurbanına sâhib olmaya çalışmayı «*kendini bilmezlik*» olarak tavsîf buyuran D. İ. B. Süleyman Beyefendi, bu suâlimize de cevâb lutfedebilirler mi?.

4 — Zırva takvimlerin her sene tevâli edip giden saçma hesabları mu'cibince milyonlarca Türkiyeli müslümana, mübârek kandil gecelerini dâima bir gün rötarlı (te'hirli) ve geri kalarak ve zamanı dışında tes'îde çalıştırmak da (!) bir başka cins rezâlet değil midir?. Ve bu rezâletden de mes'ûl şahıs veya lâik rejim makamı umum müdürlük gibi bir yer, kimdir, neresidir? D. İ. Başkanlığı bu suâlimize de cavâb verebilecek midir?

● Lâik rejim, bu milletin orucuna, bayramına, kandiline ve kurbanına burnunu ve hiçbir yerini ve hatta Diyânet İşleri Başkanlığı denilen emniyet sibobunu bile sokmazsa iyi eder kanaatindeyiz. Çünki bu, şu çilekeş milletle pek güzel alay etmek oluyor. Allah ve Rasûlü «*rü'yet-i hilâl esasdır*» kânûnunu vaz'etmişse, artık hiçbir makam, hiçbir rejim, hiçbir D. İ. Başkanı ve hiçbir müftü, «*kıtipiyoz takvim esasdır*» diyemez. Derse, bu deyiş mülgâdır, bâtıldır, ipsizdir, havada kalmışdır, şudur budur...

KENDİMİZİ VE HADDİMİZİ BİLELİM BEYLER!

Bu iş çocuk oyuncağı değil, Kâinâtı ve sizi-bizi yaratan Allah Azze ve Celle'nin irâdesi mes'elesidir. Şerîat-ı Garra-yı Ahmediyye (Aleyhisselâm) işidir...

Hilâlse işte hilâl görüldü...

Takvimse, işte takvim... Hem de Avrupa malı!

Yok, biz hilâli de, takvimi de nazara almaz, ille de sapıklığı tevâlî eden *ktipiyoz takvimi* esas alır, onun üzerinde keçi gibi ayak direriz derseniz, biz de hiç çekinmeden «*siz kimsiniz a cici beyler!*» deyiverir, sizi inandığınız hesaplarınızla başbaşa bırakıveririz... Ama bize karışmayınız. Biz size ittiba etmedik, etmiyoruz ve aslâ da etmiyeceğiz. Allah ve Rasûlü Aleyhisselâmla onun muazzez ve mukaddes şerîatından başka, inanarak ittibâ' ve inkıyâd edeceğimiz ne bir makam, ne bir insan, ne bir «düzen», ne bir başkanlık ve ne de bir merci olabilir. Olursa işte böyle olur!. Koskoca İslâm âlemi oruca başlarken, Türkiye özürlü hatunlar gibi oruçsuz; İslâm âlemi bayram yaparken de Türkiye, bayram yerine oruç tutup HARAMI irtikâb eder.

● Bu sene Türkiye'nin birçok şark vilâyetleri hilâli görmüş ve ona göre oruca başlayıp bayram yaparak, İslâm âleminden ayrılmamışdır. Ama şunlar da olmuşdur: Suriye hududundaki bir köyün halkı bir gün sonra bayram yaparken, hududun öte yakasındaki akrabaları ise bir gün evvel bayram yapmışlardır!

İşte takvimli şenlik!

Kurban Bayramındaki şenlik nasıl olacak? O da kuvvetle muhtemeldir ki şöyle: Türkiye'den hacca giden hücac 21 Kasım pazartesi günü bayram yaparken, bu hacıların çoluk çocuğu, ana baba ve bütün akraba-yı taallûkâtı ise, 22 Kasım salı günü bayram yapacaklardır!. Neden?. Çünki takvim var işin içinde. O yanlışlığı tevâlî eden takvim. Geçdiğimiz seneler bu kurban bayramı hep böyle olmadı mı?. Ne denir, şenlik!. Muâsır medeniyet seviyemize yamyamlar bile gülmezse iyidir...

Beyler! daktilolu zabıt kâtibleriyle nasıl adâlet olmazsa, temeli kaymış takvimlerle de, oruç, bayram, kandil ve kurban da, işte öyle olmaz!.

Allah ve Rasûlü (Aleyhisselâtü vesselâm), *rü'yet-i hilâl esasdır* hükmünü koymakla ne de güzel buyurmuşlar. Hak Sübhânehû ve Teâlâ, ktipiyoz takvimlerin günün birinde birlik ve beraberliği bozacağını, o bütün her şeyi muhît olan ilmiyle biliyor. Bunun için de hilâl esasını getirmiş. Vâcip Teâlâl, «*hesab kitabla ve takvimle işi halledin!*» de buyurabilirdi. O zaman ise, vahdet nizamı takvimler elinde *bayramı* değil, işte böyle *şenlikleri* netîce verirdi!. Hak Sübhânehû ve Teâlâ, noksan sıfatlardan münezzehdir. Onun için, kemâl sıfatllarla muttasıf olan Rabbimizin nizâmı bulunan İslâmiyet ve onun Son Şerîatı da, müessisine binnisbe tamdır, en mükemmeldir, mutlak yoldur, ktipiyoz takvimlerle yol almakdan münezzehdir...

Ve şu kadarını da beyân eyleriz ki, oruç, bayram, kandil, kurban, müslümanı alâkadâr eder. Hiçbir lâik rejim, kendine bağlı resmî dâireleriyle bunlara burnunu sokamaz. Câmilerin tamâmı da müslümanlarındır. Bu i'tibarla önümüzdeki Kurban ve Ramazan bayramlarını müslümanlar diledikleri zaman kılarlar ve camilerine sâhib ve hâkim olurlar. Buna karışacak hiçbir kuvvet tanınamaz. Şimdiden biline...

İKTİSAT

İslâm'ın iktisâdî sistemi yok mu?..

İslâm'ın iktisadî sistemi mevcutlar içinde en ideal olanıdır. Zirâ o, diğer iktisadî sistemler gibi zamanla hatalı ve eksik yönlerinin ortaya çıkması kaçınılmaz olan bir beşerî sistem olmayıp kaide ve prensiplerini hatadan münezzeh olan Allah'ın vazetmiş olduğu bir sistemdir.

Erdinç BEYLEM

Bundan bir süre önce **Yeni Devir**'de İslâm'ın iktisadî sisteminin bulunmadığı görüşünü ileri süren bir yazı yayınlandı. Bu yazı esas mesleği mektep muallimliği olan ve şu anda başka bir gazetede fıkra yazarlığı yapmaya çalışan bir arkadaşımız tarafından kaleme alınmıştır.

Üzülerek belirtelim ki; bir muallimin ihtisas isteyen bir mevzuda tâbir caizse «ahkâm kesmeğe» kalkışması, tıpkı bir mühendisin umumî tababete dâir eline geçirdiği birkaç kitapla hasta tedâvi etmeye kalkışması gibi yanlış ve hatalı bir davranış olmuştur.

Çünkü bu gibi mevzuların münâkaşası ancak, doğrudan doğruya iktisad ilmine vâkıf ve hattâ iktisâdi sistem ve doktrinler alanında ihtisaslaşmış, akademik vasfı hâiz kişilerce yapılabilir.

Sözün kısası, peşin hüküm sahibi arkadaşımızın, bir takım belirsiz ve mücerred ifadelerle, hakkında hiçbir şey bilmediğini sandığımız bir mevzuda, sözüm ona iddia sahipliğine kalkışması, bilhassa **İslâmcı Gençliğin** mefkûresinde yara açmaktan başka bir işe yaramamıştır.

İslâm'da iktisadî sistem var mı, yok mu tartışmasına girmezden önce **«İktisâdî Sistem»** mefhumunun ne olduğu hususunda anlaşmak gerekir.

Bilindiği gibi iktisâdî sistem mefhumu, herşeyden önce nazarî bir mefhumdur. Böyle bir mefhumun meydana gelmesinde, iktisadî kıymet hükümlerinin en azından kendi içinde bir bütünlüğe kavuşmuş olması gerekir.

Esasen bu mânadaki bir sistem için, iktisadî bünyeyi teşkil eden unsurların intibakı da yeterli olmamaktadır. İktisadî bünyenin aynı zamanda hukukî, siyasî, içtimaî ve teknik bünyelerle de âheng içinde bulunması gerekir.

Dar manâda alındığında bir iktisadî sistem; «bir millî iktisadiyad içinde istihsal ve istihlâk veya mallar ve ihtiyaçlar arasındaki dengeyi en müessir bir biçimde sağlamayı gaye edinen müessesedir.»

Böyle bir tarif esas alındığında, İslâm'ın, istihsal, istihlâk ve hattâ inkısamla ilgili münasebetlerde, optimal dengeyi sağlamayı hedef alan sayısız kaide ve prensipleri hâiz olduğu herkesce bilinmektedir.

Bahis mevzûu kaide ve prensiplerin aşağıda belirteceğimiz yönlerden **İslâm İktisadî Sistemine** nasıl vücud verdiğini kolayca görmek mümkündür:

1. **Hukukî yönden:** Bazı istisnalar dışında, istihsal vasıtalarında hususî mülkiyet mevzubahistir. Fiyat teşekkülünde devlet müdahalesi (narh sistemi) reddedildiği gibi, spekülâtif yollardan aşırı kazançlar sağlamak da yasaklanmış ve bu mevzûda makul bir serbestiyet tanınmıştır.

2. **İktisâdî yönden:** Meşrûiyet çerçevesinde yapılan mal ve hizmet istihsali serbest kılınmıştır. İstihlâk şeklinde ise kollektivist manâda bir müdahale bahis mevzûu değildir.

3. **İçtimaî yönden:** İktisadî gelişmeyle birlikte bu gelişmelerden farklı biçimlerde faydalanan kitleler arasında ictimaî bir denge sağlamak üzere zekât ve benzeri yardım mekanizmaları işletilmektedir. Ferd, cemiyet adına ezilemediği gibi, cemiyet fertlerinin de belirli kişilerce istismarı önlenmiş olmaktadır.

4. **Ruhî yönden:** Müteşebbisin her ne şekilde olursa olsun aşırı kâr elde etme düşüncesinde olması hoş görülmediği gibi hiçbir kimse de, amme namına aşırı bir fedakârlığa zorlanamamaktadır. İstihlâk ahlâkı yönünden ise, «Hayırda israf yoktur, israfta da hayır yoktur» düsturu ile hareket edilir.

Hukukî, iktisadî, içtimaî ve ruhî yönlerden bir iktisadî sisteme hâkim olması gereken kaide ve prensipler. yukarıda saydıklarımızın dışında ve başka biçimlerde İslâm İktisadî Sisteminin dışında kalan diğer sistemlerde de vardır.

Ancak mevcud sistemlerden hangisinin daha ideal olduğu hususunda iktisatçılar arasında ötedenberi sürüp gelen büyük bir tartışmanın halâ devam etmekte olduğu da malûmdur.

Bu tartışmaları sürdüren iktisatçılardan bir grubun görüşüne göre ise, bilhassa Kapitalizm ve Sosyalizm üzerine yapılan tartışmalar bir zaman sonra mutlaka sona erecektir.

Zirâ, «Sistem Yakınlaşması» veya «Yakınlaşma Nazariyesi» denilen mefhumların ortaya çıkmasına yol açan bu iktisatçıların görüşlerine göre; sözü edilen her iki sistem de zamanla anlayış ve tatbikat yönünden birbirinin aynı hâle geleceklerdir. Ne varki, bu tür görüşleri paylaşmıyan iktisatçılar bugün için halâ çoğunluktadır.

Bize gelince, bu tartışmaların hiçbir ciddî ve gerçekçi yanı bulunmadığı görüşündeyiz. Çünkü bu tartışmalar, daha çok, İslâm'ı bütün yönleriyle tanımış olan kişi ve çevrelerce sürdürülmektedir.

Bir makale çerçevesinde meseleyi bütün yönleriyle ele alıp, inceyelemediğimiz için, sadece şunu söylemekle yetinmek istiyoruz: İslâm İktisadî Sistemi mevcutlar içinde en ideâl olanıdır. Zirâ o, diğerleri gibi zamanla hatalı ve eksik yönlerinin ortaya çıkması kaçınılmaz olan bir beşerî sistem olmayıp, kaide ve prensiplerini hatadan münezzeh olan Allah'ın vaz etmiş olduğu ve gerçekten var olan bir sistemdir

اُطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصِّيْنِ (يوسف)

40 HADİS

5

ÜTLÛBÜ-L ILME VE LEV BİSSÎN

Hadisi Şerif

Meâl-i âlisi :

Çin'de de olsa ilme tâlib olunuz.

HAMUR KABARTMA TOZU ● DOLMA FISTIK ● NANE ● HİNDİSTAN CEVİZİ ● SADE PİRİNÇ UNU ● ACI KIRMIZI BİBER ● SUSAM ● HİNDİSTAN CEVİZİ ● KARA BİBER ● KİMYON ● TATLI KAYSERİ BİBERİ ● TARÇIN ● KEKİK ● SUSAM ● ÇÖREKOTU ● BIRA MAYASI ● LİMON TUZU ● YENİ BAHAR ● KUŞ ÜZÜMÜ ● IHLAMUR ÇİÇEĞİ

KENT BAHARATLARI ve PİRİNÇ UNU

Bunları biliyor muydunuz ?
Yemeğinizin,
hoş kokulu oluşunu sağlayan,
mideyi ısıtıp bağırsakları çalıştıran
sinirleri teskin eden,
şeker hastalığını önleyen nesne
baharatlardır.

Not : Etiketteki prospektüsü muhakkak okuyunuz.

En iyisini arıyorsanız
Çimen İPA mağazalarından,
bakkalınızdan ısrarla
KENT baharatlarını isteyiniz.

Fabrika : Atatürk Bulvarı, Seyhan Cad. No. 5 Tel. 151 05 KAYSERİ
Ank. İrt Bürosu : Karanfil Sokak No. 16 / 4 Tel. 17 46 37 ANKARA

● Bab-ı Fetva, Tahrirat Kalemi, karton altı. Dosya nu: 1072

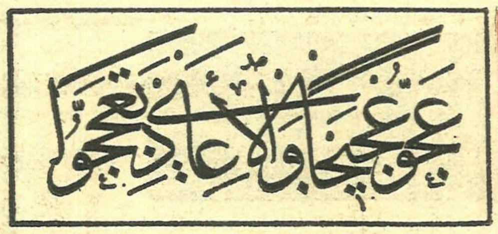

islâm yazısı'na dair

Lâtin Harfleri ve neticesi

Sadık ALBAYRAK

— 4 —

Bu mes'ele ile alâkalı olarak 20 Mart 1362/2 Nisan 1910 tarihli Bâb-ı Fetva Tahrirat Kalemi'nden çıkan ve Maarif Nezâretine yazılan tezkerede şöyle deniyordu:

«Maarif Nezâret-i Celîlesine,

«Arnavut lisânının tâlim ve tedrisi için Lâtin harflerinin kullanılmasının yasaklanması ile arap harflerinin kabûlü Tiran Müftüsü, ulemâ ve meşâyihi tarafından alınan yazıda istenmiş ve Garbî harflerin (Batılıların kullandıkları lâtin harfleri kastediliyor) çocuklara öğretilmesi zararlı ve her hâliyle yersiz bulunmuş olduğundan bu husustaki haklı isteklerinin yerine getirilmesine ve Arnavutluk mekteplerinde şu anda lâtin harfleri ile tedrisatta bulunuyorsa tamâmen yasaklanmasına himmet buyurulması siyakında tezkere-i senâveri yazıldı efendim.»

Tiran Müftüsü'ne de yazılan tezkere şöyle idi:

«Tiran Kazası Müftüsü Musa Kâzım Efendi'ye,

«Arnavut lisanına lâtin harflerinin kabûl edilmesi ile Arnavutluk mekteplerinde bu harfler ile tedrisatta bulunuluyor ise tamamiyle yasaklanması hakkında Maarif Nezâret-i Celilesine gerekli tavsiyelerde bulunduğu beyanıyla cevâbî yazı yazılmıştır.»

Aynı tarihlerde, bilhassa Arnavutluk'ta millî ve kültürel bir sapma hâlini alan lâtin harfleri taraftarlığı, Taşlıca sancağında da aksülâmellere yol açmıştı. Bunda da en büyük selâbet ve hassasiyeti din hizmetlileri ve İslâm taraftarları gösteriyordu.

Taşlıca Livası'nın Merkez Belediye Meclisi'nin tesdiki ile Taşlıca Sancağı'nda, başta Liva Müftüsü ile Hüseyinpaşa mahallesi imam ve birinci muhtarının mührü bulunan ulemâ, meşâyih ve ahâliden, kırkbir'i muhtar olmak üzere altmışbeş kişinin Şeyhülislâmlığa gönderdiği istidâda (dilekçede) lâtin harfleri mes'elesinin vehâmet ve dinî hayata açtığı derin üzüntü bütün çıplaklığı ile görülmektedir.

Taşlıca Sancağı'nda bulunan bütün müslüman halkın inançlarına tercüman olan bu arz-ı halde imam, muhtar, ulemâ ve beldenin ileri gelenleri şöyle diyorlardı:

«Yüce Şeyhülislâmlık Makamına,

«Biz Arnavutlar'ın d i n î selâbet ve vatan muhabbetleri, yüce İslâm Hılâfetine dinî bakımdan bir bozukluk ve eksiklik kabul etmeyen ciddî ve samimî bağları aleyhine bazı alçakça fikirlerin sahibleri Meşrutiyetin ilânından beri sûret-i hak'da ihdas ve icat ettikleri bâtıl şeyler matbuât aleminde intişar ettikçe Arnavutluğun muhterem efkâr-ı münevvere sahipleri tarafından bütün samimiyet ve hakikat severlikleri ile red ve tezyif olunurdu. Bir müddettir yine o sakat fikirlerin sahiplerinin denâatçasına sözleri sebebiyledir ki, sahte milliyet sevgisi perdesi altında lâtin harlerine millî süsü verilerek tatbîk ve tâlim mevkiine konulması zayıf mütâlâaların tarafİısı matbuat âleminde tecelliden hâli kalmıyor. Biz Arnavutlar'ın islâmî diyânetlerine iki âlemin selâmetini temin eden Hılâfet'in himâyesine karşı hayat ve memat mes'elesi teşkil eden bu mel'un fikrin musîbet koparıcı âkibet ve içyüzünü bütün samimi hikâyesi ile keşf ve takdir etmişizdir. Câhillere terakki fikri şevki ile tezyin ve telkin edilmek üzere çalışılan bu maksadla islâmî hayatımıza, Hılâfet-

---

TÜRKÇE'YE SÛİKASD

İSLÂM'A SÛİKASDİN BİR CÜZ'ÜDÜR...

Lisan inkılâbında cühelâ mârifetleri

Kadir Mısıroğlu

— 3 —

KELİME HORTLATMA SAPIKLIĞI

Her yeni bir görüş getirdiğini söyleyen kadro, zuhuruna haklı bir esbâb-ı mucibe bulmak için tarihi sermaye olarak kullanır. Onu dolduran vak'aları kendine temel ittihaz eylediği bir takım prensiplerle yeniden muhâkeme ederek, ortaya değişik bir takım kıymet hükümleri çıkarmaya çalışır. Tarihin bu tarzda tahlili **«Tarih Felsefesi»** nin mevzuunu teşkil eder ki, hiç bir ictimâî doktrın bu yola gitmekten kendini müstağnî addedemez.

Türkiye'de de cumhuriyetten sonra böyle olmuş ve millî tarihimiz o güne kadar alışılagelmiş kıymet hükümlerini değiştirmek için **«İnkılâb cereyanı»** nın kabûl ettiği prensiplerle yeni bir değerlendirmeye tâbi tutulmuştur. Bilindiği üzere adına **«Kemalist İnkılâblar»** dediğimiz bu inkılâbların fârik vasfı bütün bir cemiyeti lâdinîleştirmek -daha emin bir tâbirle söylemek gerekirse- İslâm'ın tesır sahası dışına çıkarmaktır. Bu esas gâyenin makbûl (!) ve makûl (!) olduğunu isbat zımnında tarihimiz yeniden ele alınmış ve pek tabiî olarak islâmî değerlendirmelere ters düşen bir takım neticelere varılmıştır

Bu hareketin en tabiî neticesi, umûmî Türk tarihinin asgarî bin yılını teşkil eden **«İslâmî devre»** nin zifirî bir karanlık halinde tasviriyle buna hiçbir ehemmiyet atfetmiyerek İslâm'dan evvelki devrenin başarılarının mubalağa edilmesi olmuştur. Bu umûmî telâkkiden lisan da müteessir kılınmış inkılâp hareketleri içinde eski ve zengin bir dil olan Türkçemizin de İslâm Medeniyeti sâyesinde kazandığı inceliklerden soyularak kadîm şekline irca edilmesi cereyanı başlamıştır. Bu hâl Dünya'da mevcud insanlardan hiçbirinin başına gelmemiştir. İslâm'dan evvelki devrelerde mevcud olup da artık fosilleşmiş bulunan birtakım kelimelerin hortlatılarak İslâm Kültürü'nün malı olan mukabillerinin yerine ikame edilmek istenmesi, bır nevi milliyetçilik (!..) adına gerçekleştirilmek istenmektedir. Ancak bu hal, hareketin ilme mugâyeretini bertaraf etmez. Sâdece, milliyetçilik kelimesinin husûle getirdiği psikolojik tesirden istifâde edilmek istenmektedir.

Halbuki lisan da bütün ictimâî müesseseler gibi tabiî bir tekâmüle tâbidir. Yeni ihtiyaçlar, birtakım, yeni kelimelerin ve ifâde şekillerinin doğuşuna âmil olduğu gibi, dinamik olan hayat, bazı kelimeleri de -tâbir câizse- bir nevi **«lisânî mevta»** hâline getirir. Bizim inkılâpçılar ve onların İslâm'dán nefret ifâde eden sakîm zihniyetleri bu ilmî gerçeği kaale olmadan kadîm Türkçe'deki artık nice zamandan beri ölmüş bulunan sayısız kelimeyi hortlatma yoluna dökülmüşlerdir. Meselâ **«Acun, tîn, us, ıs»** gibi kelimeler Türkçemizde bir zamanlar kullanılmış ve bunlar yerlerini **«Dünya, rûh, akıl ve sâhib»** kelimelerine terketmişlerdir. Bu gibi kelimelerin bazıları Yunus Emre gibi İslâm Medeniyeti'ne girişimizin ilk asırlarında yaşamış kimselerin eserlerinde yer almış bulunsalar da, gerçek böyledir. Bunlar, artık ölü kelimelerdir. Ancak dikkat edilecek olursa kolaylıkla tespit edilir kı, bu gibi hortlatılmaya çalışılan kelimeler vasıtasıyla lisandan tard edilmek istenen kelimelerin mukabillerinin hepsi de, Arapça asıllı yani İslâm Kültürü'nün mahsûlü olan kelimelerdir. Dağdaki çobana kadar herkesin bildiği bu gibi hayat dolu kelimeleri, ortadan kaldırmaya çalışarak onların yerine henüz tahsilli insanların bile bilmesine imkân olmayan ölü Türkçe (!) mukabillerini ikame etmek gayreti de, Arapça daha doğrusu İslâm düşmanlığının bir tezâhürüdür.

(Devamı Var)

OTO MAZOT
BİLUMUM MAZOT POMPA AYARI VE YEDEKLERİ
Pangaltı, Dolapdere Cad. 178-180
Tel.: 47 14 64 İSTANBUL

i Kübra'ya son bulmayacak olan bağlılığımıza, hazırlanmak, ve hazırlanmasına teşebbüs edilmek istenen bu darbeyi bütün kuvvet ve samimiyetimizle def' ve mâhud millî harfler mes'elesini tamamen ve kat'i olarak red ederiz. Bizi dinden, arz olunan bağlardan ayıracak bir fikre hiçbir kuvvetin tesiri itaat ve boyun eğdiremiyeceğini beyan, İslâm milet ve kardeşliği arasına tefrika düşürmekten, ifsatlardan hali kalmaması apaçık olan bu mes'elenin bahsinin tekerrürünün giderilmesi, Arnavut lisânının Arapça harflerle öğretilmesi hususunun kat'i olarak kararlaştırılmasını büyük bir arzu ile istidâ neticesine sabırsızlıkla intizar ederiz. Ol babta...»

«25 Şubat 1325»
«Pul ve Mühürler)

BÜYÜK HİZMET

HANIMLARA MÜJDE

İSLÂMİ TESETTÜRE UYGUN UCUZ, ZARİF, KALİTELİ HER RENK VE BEDENDE MANTO, BAŞÖRTÜSÜ VE PARDESÜLER...

Piyasaya Arzedildi

Toptan satış :
İstiklâl Cd. Deva Çıkmazı
Nu: 7/1 Beyoğlu — İST
Telf : 49 10 83

Perakende Satış Mağazaları:

İ.G.S. — Kadıköy
İ.G.S. — Fatih
Azak Mağazası — İzmit
Erol Mağazası — Adapazarı
Pak Konfeksiyon — Saray Çarşısı KONYA
Özel Mağazası — KONYA
Kadir Mutlu — Çıkrıkçılar Yokuşu ANKARA
Osman Ertürk ve Oğulları — Saraçlar Çarşısı Nu: 127 Ankara
Kardeşler Mağazası — Tokat
Bayram Ali Pehlivan — Malatya Pasajı Düzce
Mahmud Kaya — Alaca
Aspava Konfeksiyon — Çorum

TUĞLU

BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
Büyük Yeni Han zemin
Çakmakçılar Yokuşu
kat nu: 3 Tel: 22 42 61

AÇIK MEKTUB...

Lâik devletin lâik reisinin dinî (şer'î) bayramlarla alâkası ne?

ÇANKAYA ARTIK SUSMALI!

Sayın Cumhurbaşkanı
Fahri Korutürk
Çankaya Köşkü,
ANKARA

zacaklarım bu cümle üzerinedir. Her ne kadar gazetemizin kapağından demek istediğim sarih bir şekilde anlaşılabilecekse de bu satır-

Olmaz tabii... Olamayacağı cihetle, o devletin yanî lâik devletin reisi sıfatıyla sizin bu bayramlar için hu[illegible] mesajlar yayınlamamı-

bir dava dilekçesi karşısında ne yapılabilir? Adama baksanıza elindeki delili de kuvvetli. Devletin kendini [illegible] silâhı [illegible] Anayasa'yı

سلام

(Baştarafı 2. Sayfamızda)

kurban gidiyoruz: Basit ama gözleri okşar, sırtı sıvazlar «tavizler» veriyorlar karşılığında «bağlısı olduğumuzu» elimizden alıyorlar. Farkında bile olmuyoruz.

Apaçık izah edelim: Bakın şu Ramazan Bayramı hâdisesine Türkiye'deki düzen lâik bir düzendir. Öyle mi, evet! Devletin dini yoktur. Öyle mi, evet!

Ama bu lâik düzen, İslâm'ın yani Şeriatın bayramına resmen iştirak eder. Devlet ricâlî, o birbirlerini «dini siyâsete alet ve anayasayı çiğnemekle itham eden» zevat İslâm'ın yani Şeriatın bayramı münasebetiyle «mesajlar» çıkarmaktadır. Onlar mesajlar çıkarmakta, lâik devletin daireleri resmî tatil yapmaktadır. Bunlar bu düzene, bu düzenin anayasasına külliyen aykırıdır.

Aykırıdır ama, aynı zamanda düzenin «tavizli taktiğinin» bir parçasıdır.

Şeriatın bayramının yaşanılmasına müsaade ederler, hattâ bizzat katılırlar çünkü bu bir tavizdir ve karşılığında «bağlısı olduğumuz» elimizden alınacaktır.

İşte şu son bayramımızda bizi boyumuza kadar harama batırıp almadılar mı?

Müslümana orucunu birgün eksik tuttturup, mübârek bayramın ilk günü de harama bulaştırmadılar mı?

Ve bunu bizzat müslümanı âlet ederek yapmadılar mı, şu Diyânet İşleri'nin ve onun «devlet memuru» sıfatı ile malûl mensuplarını?...

Kaç kişi direnebildi?

Ve kaç dergi yahut gazete?..

Ben (muhitlerinde mümkün olduğu kadar gayret gösterip din kardeşlerini uyarmaya çalışan birkaç som müslüman dışında) bir Ahmed Selâmi'yi gördüm, bir de Sebil'i..

Evvelâ Ahmed Selâmi yazdı: «2500 yılının Ramazan Bayramını bugünden ilân ediveren mahûd milâdi takvimle müslüman ne oruca başlıyabilir ne de bayram yapabilir» diyerek günler öncesinden çıktı meydana. Arkasından Sebil uyardı: «Bayram günü oruç oruç haram!» dedi.

Ama bir Ahmed Selâmi ve bir Sebil kaç müslümanı harama batmaktan kurtarabildi sanki?.. Türkiyeli müslümanlar 14 Eylül günü yani şer'an mübârek Ramazan Bayramı'nın birinci günü kapalı ağızlarla oruç tutuyorum sanıyor ve fakat haram iş işliyordu!..

Üstelik, «Milliyetçi ve mukaddesatçı» gazeteler, hattâ o merhaleyi geçti de artık «İslâmcı gazete» olmak haysiyetine kavuştu sandığımız nice neşriyat, 15 Eylül'de bayram tebrikine girişerek, el'an düzenin uyduluğundan kurtulamadıklarını ortaya koydular. Yazık!.

Yazık ki, nasıl yazık!..

«Komünistlerin dergisidir» diye çıkıyor eloğlu gerine gerine. Bizse hâlâ bırakınız bir gazete bayiinde Ahmed Selâminin dediği gibi «Şeriatçıların nâşiri efkârıdır» ibaresine kapağında yer verip, mutlak hüviyetini bağıra bağıra ilân edebilen bir taarruza, düzenin elinde oyuncak olmak zilletine karşı direnebilene dahi (bir yazar ve haftalık gazete dışında) tesadüf edebilmiş değiliz.

Öyle mi?

Evet! Evet!..

NOT: Pek çok okuyucumuz hatırlayacaklardır: Geçtiğimiz sene Sebil'in 49. sayısının kapağında aynen şu ibare vardı: «Lâik devletin lâik reisinin dinî (şer'î) bayramlarla alâkası ne: ÇANKAYA ARTIK SUSMALI».. Bu bendenizin Reisicumhur Fahri Sâbit Korutürk'e hitaben kaleme almış olduğum «açık mektub»un kapaktan ilânıydı. Haykırış gibi.. Kurban Bayramı münasebetiyle yazılmıştı. Fakat, galiba, açık mektubumuz o sıralarda hemen ellerine geçmemiş olacak ki, Korutürk eski alışkanlığını devam ettirip Kurban Bayramı münasebetiyle yine «mesaj» yayınlamıştı.

Şimdiyse, açık mektubumuzun mahiyeti istikametinde sustuğunu gördük; Ramazan Bayramı'nı vesile edip konuşmadılar. Bu müsbet bir gelişmedir. Lâik devletin, lâik reisinin dinî yani şer'i bir bayrama ilişmesinden kurtulmak memnuniyet vericidir.

Ha şö'le!.. Herkes yerini bilsin!

Benim dinim bana..

Benim bayramım da yine bana!..
«Benim bayramım» diyerek, bayramma sahib çıkan bütün müslümanların ve hassaten tek tek cevab veremediğim, tebriklerini posta vasıtasıyle ileten okuyucularımın geçmiş mübarek Ramazan Bayramını bilmukabele tebrik eder, hürmetlerimi sunarım.

Yılmaz Yalçmer

ADESE
MEHMED SAFFET

● Diyanet İşleri Başkanı olayı «Kendini bilmezlik» olarak niteledi

Diyanet İşleri Başkanı Doç. Dr. Süleyman Ateş, Erzurum'daki olayı kınadı.

İMAM FETVA VERİNCE GÖZELOVA HALKI BİR GÜN ÖNCE BAYRAM YAPTI

HABER MERKEZİ

Erzurum'a bağlı Güzelova köyü halkı köy imamının fetvası üzerine dün sabah bayram namazı kılarak Ramazan'ı bitirmiş ve bayramlaşmaya başlamıştır. Köy imamının önceki gece yatsı namazı ar-

Orucu, bayramı, kurban ve kandil günlerini Şerîat ta'yîn eder, Diyânet değil

● Diyânet Reisi Süleyman Ateş'in Tercüman gazetesine verdiği beyanat...

MUKADDES Şerîatımızın Ramazan ayını da, Ramazan Bayramını da geride bırakdık. Türkiye müslümalarının bir kısmı rü'yet -i hilâli esas alan İslâm âleminden kopmadan ve dolayısiyle bir gün evvel oruca başlayıp, bir gün evvel de bayram yaparken, büyük kitle ise lâik rejimin takvimlerine ve diyânet dâiresine uydu. Ve böylece Fas'dan Endonozya'ya kadar bir ekseriyetten sâdece Türkiye koparılmış oldu. Çünki Başvekîl Süleyman Beyefendinin ta'bîrât-ı mahsûsasından biri olarak işâret eylemek lâzım gelirse, «*Türkiye, bir avrupa ülkesidir!*.» Türkiye bir avrupa ülkesi olunca da, İslâm âleminden ayrılarak oruca başlaması ve bayram yapması, elbetteki pek yerinde olur!. Lâik rejim ne için kuruldu?. Türkiye İslâm âleminin başı olmaktan çıkıp bu âlemden de şöyle bir ayrılıverdi mi, mes'ele tamamdır... İngiliz denilen küffâr, bu işin tahakkuku için ne altınlar, ne mesâiler ve ne yıllar sarfetdi. Yehûd ve mason küffar, bu iş için ne alın terleri akıtdı. Baktılar ki, bir «*selâm-ı şâhâne*» ile bir «*Hafız Osman hattı Kur'ân-ı Kerîm*» hediyesi, topyekûn İslâm milletini bir tek başın emrinde bir tek vücûd eyliyor, öyle ise çâre, Türkiye denilen bu başı, o vücuddan koparmakdır...

Bu hakîkatleri erbâb-ı kalem ve erbâb-ı kelâm, senelerdir yazıp söyledi. Ama bizler hâlâ fikr denilen cevherimizi, şu hakîkatlerin emrinde bir çeki düzene sokamadık.

Yazık bize...

Geçen nüshamızda arzetdik; Muratbeyli canımız işâret buyurdu; Yılmaz Bey muhibbimiz sızısını satırlaştırdı... Üç - dört nüsha evvel de ADESE sütûnu ilk sinyali verdi... Böylece Sebil demiş oldu ki, *Ey müslüman! hak verilmez alınır. Bu bir. İkincisi İslâm milleti birtek vücuddur, onun hudûdu ve sâiresini beşerin süngüsü çizemez. Üç: Yol, kalabalıkların takvimli yolu değil, Allah ve Rasûlünün (Aleyhisselâtü ve'sselâm) rü'yet-i hilâl esasdır diyen yoludur. Dört: UYANALIM!.*»

Sebil'deki mevzuumuzla alâkalı bu yazılar üzerine, tahminimizin fevkinde tebrîk ve teşvîk gördük. «*Dokuz köyden de kovulsak hakkı yazacağız!.*» diye işe girişmişdik. Lâkin gördük ki rejimin uyuşturmadığı her köy, bize kollarını açmakda tereddüd etmiyor... Maya tutdu. Lâik çarkın fırıldağı ve dişlileri arasından *orucu ve bayramı kurtarma* hareketi başladı. Bu iş bu kadarla kalamaz. Bunu, mukaddes ve muazzez Şerîatımızın *topyekûn* müesseselerini de kurtarma hareketi ta'kîb edecek...

● Bu sene nice ma'rûf hoca efendilerimiz ve kardeşlerimiz, İslâm âlemiyle berâber oruca başladı. Hüsâmeddîn Bey ise «*bayramı ve bayram namazını ne yapacağız?.*» *diye* sağa sola koşuyordu. *İslâm âlemi ne yapıyorsa onu yapacağız*» kararını verdik. 13 Eylül salı akşamından i'tibâren, hoca efendilerimizin telefonlarına ve İslâm ülkeleri radyolarına bağlanıverdik. Bir - iki saat içinde mes'ele halolup çıkdı. «*Yarın yani çarşamba günü bayram*» dedik. Lâik rejimin takvimleri ile Diyânet başkanlığına göre ise, Türkiye'de perşembe günü bayram yapılacakmış!.

Telefonda plânı yapıverdik. Bizim Hüsâmeddin, «*imamı bulmak benden*» dedi. «*Cemaati bulmak da benden*» dedim. Namaz kılacağımız câmiyi bulmak da imamımızdan dedik...

Çarşamba sabahı saat 7 ilâ 7.30 arası buluşma yeri bizim ev. Hepimiz tamamız. Arabalara iyice sıkıştık. Doğruca Üsküdara. İmamımızı da oradan aldık. Ver elini namaz kılacağımız câmi!. Denizle hemhudut, yeşillikler içinde, yemişlerin kucağında, mütevâzi ve vakûr bir câmii şerîf... Tam bir safız. Nur yüzlü imam mihrabda... Bayram namazına niyetle.

«*Allahüekber!*»

Namazdan sonra mücerret Arabî bir hutbe... Tekbirler... Tesbîhât... Duâ... Mihrâbiye...

Hüsâmeddin'in gözyaşlarına gıpta etdim...

Bu kadar tatlı bir bayram namazı kıldığımı hatırlamıyorum. Tam bir safız. Herkeste bir lezzet, hafiflik, bir noktada zincirleri kırmışlığın hazzı... Gözler ışıl ışıl...

Ve iki saat sohbet...

Hayatta kıldığım en tatlı bayram namazını, işte bu bir saf er kişi arasında tesbît etdim.

O gün bizi gören kaç kişi, oruç bozup bayram yapdı. Niceleri de, bayram namazı kılacağımızı haber vermediğimiz için gücenip kırıldı...

Cemaat olmak ne tatlı şey. İslâm, ferd çapında yaşanan bir nizâm değil. Ah, uzvî (organik) bir bağ ile bütün beşerî münâsebetlerde birbirine bağlı bir cemaat olabilsek!. İstersek 100 kişi olalım. Ama olalım... Ve o 100 kişi arasındaki ara madde, mücerret Allah'ın nizâmı, onun kânûnu olsun! Başka hiçbir ecnebî zerre o ara maddesi içinde bulun-

(Devamı 12. sayfada)

Sebil
herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyâsi edebî tarihî gazete
Yıl: 2 Sayı: 90 / BEŞ LİRA
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
Nu. 204 - 207 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Posta Çeki Numarası: 97446
Dizgi: Sebil Mat Baskı: Fazilet Mat.
Umûmî Tevziat: UKAZ

سبيل
الكل في سبيل الحق
جريدة أسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية أدبية
ص.ب: ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil
Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P.O BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Ekbert Str. 24
Postscheckonto Nr. 37938 — 300 Hannover
Phone : 0531 - 85033